

จดหมายข่าว ธรรมาภิบาลมหาวิทยาลัย

ปีที่ 5 ฉบับที่ 3 (กรกฎาคม - กันยายน) 2556

ISSN 1906-4977

แนะนำนายกสภามหาวิทยาลัย

: ศาสตราจารย์นฤดิ เศรษฐบุตร

กิจกรรมส่งเสริมธรรมาภิบาล

: สรุปลั้มนานาวิชาการ “ความคาดหวังของสภามหาวิทยาลัย
ต่อการทำหน้าที่ของคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล
ของมหาวิทยาลัย (Audit Committee)”

แนะนำสำนักงานสภามหาวิทยาลัย

: สำนักงานสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

บทความ

: “ห่วงการนำนโยบายไปใช้” มุมมองของวิจิตร ศรีสอาน
: “เรียนรู้...กรณีศึกษา: ร้านหนังสือในมหาวิทยาลัย”

นานาสาระเกี่ยวกับสภามหาวิทยาลัย

: เรียนรู้อุดมศึกษาของออสเตรเลีย (๔/๔)

- 3 แนะนำนายกสภามหาวิทยาลัย
ศาสตราจารย์ ดร. เศรษฐบุตร
- 7 สรุปสัมมนาวิชาการ
“ความคาดหวังของสภามหาวิทยาลัย
ต่อการทำหน้าที่ของคณะกรรมการ
ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล
ของมหาวิทยาลัย (Audit Committee)”
- 11 สำนักงานสภามหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
- 14 “ห้วงการนำนโยบายไปใช้”
มุมมองของ ศ.ดร. วิจิตร ศรีสอาน
- 17 “เรียนรู้...กรณีศึกษา:
ร้านหนังสือในมหาวิทยาลัย”
- 20 เรียนรู้อุดมศึกษาออสเตรเลีย (๔/๔)
- 24 ข่าวประชาสัมพันธ์

บทบรรณาธิการ

จดหมายข่าวธรรมมาภิบาลมหาวิทยาลัยฉบับนี้เป็นฉบับที่ 19 เนื้อหาในจดหมายข่าวฯ ประกอบด้วย แนะนำนายกสภามหาวิทยาลัย (ศาสตราจารย์ ดร. เศรษฐบุตร) กิจกรรมส่งเสริมธรรมมาภิบาล “สรุปสัมมนาวิชาการ ความคาดหวังของสภามหาวิทยาลัยต่อการทำหน้าที่ของคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลของมหาวิทยาลัย (Audit Committee)” (ศาสตราจารย์ ดร. วิจิตร ศรีสอาน) แนะนำสำนักงานสภามหาวิทยาลัย “สำนักงานสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์” บทความ “ห้วงการนำนโยบายไปใช้” มุมมองของวิจิตร ศรีสอาน (ศาสตราจารย์ ดร. วิจิตร ศรีสอาน) “เรียนรู้...กรณีศึกษา: ร้านหนังสือในมหาวิทยาลัย” (นพพร เรืองสกุล) นานาสาระเกี่ยวกับสภามหาวิทยาลัยเรียนรู้อุดมศึกษาออสเตรเลีย (๔/๔) (ศาสตราจารย์ นพ. วิจารย์ พานิช)

จดหมายข่าวธรรมมาภิบาลมหาวิทยาลัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนทัศนะและประสบการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับอุดมศึกษา และการนำหลักธรรมมาภิบาลมาใช้ในการขับเคลื่อนมหาวิทยาลัย หากท่านผู้อ่านมีข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะใดๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดทำจดหมายข่าวฯ หรือประสงค์ที่จะนำบทความเรื่องธรรมมาภิบาลตลอดจนประสบการณ์ หรือแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับธรรมมาภิบาลและการบริหารจัดการที่ดีในสถาบันของท่านมาเผยแพร่ กรุณาติดต่อกองบรรณาธิการตามที่อยู่ด้านล่างนี้ จักขอบคุณยิ่ง

กองบรรณาธิการ

สถาบันคลังสมองของชาติ
www.knit.or.th/ugi

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา	: ศ.ดร.ปิยะวัติ บุญ-หลง	ดร.กมลสินทร์ พินิจกุล
กองบรรณาธิการ	: ดร.นงเยาว์ เปรมกมลเนตร	นางวิสุทธิณี แสงประดับ
	นางสาวฉันทลักษณ์ อาจหาญ	นางสาวจริยา สระทองพิมพ์
จัดพิมพ์โดย	: สถาบันคลังสมองของชาติ	
	ชั้น 22 อาคารมหานครอิมซัม เลขที่ 539/2 ถนนศรีอยุธยา	
	เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400	
	โทรศัพท์ : 0 2640 0461	โทรสาร : 0 2640 0465

แนะนำนายกสภามหาวิทยาลัย

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ เศรษฐบุตร

นายกสภามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สถาบันคลังสมองของชาติ ได้รับความกรุณาจาก
ศาสตราจารย์เกียรติคุณ เศรษฐบุตร
ในวันพฤหัสบดีที่ 2 พฤษภาคม 2556 เวลา 14.00 น.
ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์

ประวัติ

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ เศรษฐบุตร เกิดเมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2484 สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี รัฐศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมดี) จากคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และได้รับวุฒิปดฺตรด้านโซเวียตศึกษา จากมหาวิทยาลัย Fribourg ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ สำเร็จการศึกษาปริญญาโทด้านการทูต ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และรัสเซียศึกษา จากมหาวิทยาลัยโคลัมเบีย สหรัฐอเมริกา และได้รับปริญญาบัตร วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ประจำปี 2537 (ว.ป.อ. รุ่นที่ 36) และนิติศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ จาก Royal Roads University, ประเทศแคนาดา

ประวัติการทำงานที่สำคัญ ได้แก่

- » คณบดีคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- » อธิการบดีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2534-2537 และ 2538-2541)
- » วุฒิสมาชิก
- » นายกสมาคมข้าราชการพลเรือนแห่งประเทศไทย
- » ประธานคณะกรรมการทบวงมหาวิทยาลัย
- » กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการข้าราชการตำรวจ (ก.ตร.)
- » นายกสมาคมภาษาและหนังสือแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์
- » อุปนายกสมาคมนักเขียน
- » กรรมการแผนกธรรมศาสตร์ มูลนิธิอานันทมหิดล
- » กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและพฤติการณ์มิชอบในวงราชการ
- » ที่ปรึกษากรรมการธิการปกครองของรัฐสภา
- » กรรมการข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย (ก.ม.)

ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน ได้แก่

- » ประธานคณะกรรมการวิชาการสถาบันพระปกเกล้า
- » กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
- » กรรมการกฤษฎีกา
- » ประธานอนุกรรมการวิชาการฝ่ายวัฒนธรรมของคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยยูเนสโก
- » อธิการบดีมหาวิทยาลัยพระพุทธศาสนาแห่งโลก

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ เศรษฐบุตร ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ชั้นจัตุราภรณ์ช้างเผือก (จ.ช.) ดติยจุลจอมเกล้าวิเศษ (ด.ว.จ.) และมหาวชิรมงกุฏ (ม.ว.ม.) ปัจจุบัน **ศาสตราจารย์เกียรติคุณ เศรษฐบุตร** ดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

“กฎหมายและระเบียบข้อบังคับ เป็นหลักที่ต้องยึด เราต้องใช้ความรู้สึก และเหตุผลก็เป็นสิ่งสำคัญ ถ้าสิ่งใดที่ยึดปรับได้ เราต้องพยายามเข้าใจ มหาวิทยาลัยหากอยู่ในกรอบเกินไปจะไม่พัฒนา เพราะไม่ว่าจะพัฒนาไปทางใดก็เกิด การติดขัด มหาวิทยาลัยต้องคิดอะไรใหม่ๆ โดยยึดกฎหมาย”

การปฏิรูปสำนักงานสภามหาวิทยาลัย

● สำนักงานสภามหาวิทยาลัย

ปัจจุบัน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ยังไม่มีการจัดตั้ง สำนักงานสภามหาวิทยาลัยและมีการดำรงตำแหน่งวาระ 2 ปี ฝ่ายบริหาร 3 ปี ซึ่งมีการประชุมสภามหาวิทยาลัยเดือนละ 1 ครั้งๆ ละ 3 ชั่วโมง โดยวาระการประชุมจะมีประเด็นต่างๆ เช่น การเสนอนโยบาย การคัดเลือกบุคคล การเงินทรัพย์สิน การร้องเรียน ร้องทุกข์ การอุทธรณ์ ฯลฯ และโดยเฉพาะประเด็น ร้องเรียนสภามหาวิทยาลัย ต้องมีความเป็นธรรมเป็นอย่างมาก ในบางเรื่องสภามหาวิทยาลัย ได้มีมติมอบหมายให้อธิการบดี เป็นผู้พิจารณา และรายงานผลให้สภามหาวิทยาลัยรับทราบอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งสภามหาวิทยาลัยสามารถซักถามได้ เพราะแต่ละเรื่องจะใช้เวลาไม่เกิน 30 วัน หากพบปัญหาจะสามารถแก้ไขปัญหานั้นได้

● ผู้ดูแลสำนักงานสภามหาวิทยาลัย

สภามหาวิทยาลัย มีรองอธิการบดีฝ่ายบริหารเป็นผู้ดูแลในเรื่องข้อมูลต่างๆ และการจัดประชุม

● การจัดตั้งอนุกรรมการต่างๆ

มีอนุกรรมการสภามหาวิทยาลัยในการพิจารณากลับกรอง เพื่อกรองข้อมูลก่อนนำเข้าประชุมสภามหาวิทยาลัย

● การมีระบบติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล

มีกรรมการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลในการตรวจสอบการทำงานที่สภามหาวิทยาลัยมีมติ ซึ่งใช้เป็นการประเมินภายในมหาวิทยาลัย ในการประเมินลักษณะนี้ผู้ที่ดำเนินการประเมินจะต้องรู้ระบบภายในมหาวิทยาลัย โดยต้องมีเกณฑ์และตัวชี้วัด ซึ่งในขณะนี้การประเมินภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ประธานในการประเมินเป็นผู้ประเมินจากภายนอก และกรรมการฯ เป็นที่ยอมรับจากประชาคม

● การออกนอกระบบ

ในการออกนอกระบบนั้น สภามหาวิทยาลัยจะมีบทบาทหน้าที่มากขึ้น และเริ่มมีมุมมองในเรื่องของการจัดตั้ง สำนักงานสภามหาวิทยาลัย เนื่องจากปัจจุบันมีรองอธิการบดีฝ่ายบริหารเป็นผู้ดูแล การมีสำนักงานสภามหาวิทยาลัยจะทำให้รองอธิการบดีฝ่ายบริหารมีหน้าที่ใหม่เพิ่มขึ้น อาจจะต้องมีเจ้าหน้าที่ประจำช่วยงานสำนักงานสภามหาวิทยาลัย และงานใหม่ต้องสามารถเชื่อมเข้ากับงานเก่าได้ เช่น การประเมินผู้บริหาร สภามหาวิทยาลัยจะต้องมีการจัดตั้งทีมงานในการประเมิน เพื่อให้การประเมินออกมาเป็นที่ยอมรับ และจะต้องเป็นการประเมินที่ถูกต้อง ไม่ใช่เรื่องถูกหรือผิด

และการออกนอกระบบของมหาวิทยาลัยนั้น ถือว่าเป็นการวัดความสามารถของผู้บริหารมากขึ้น เพราะผู้บริหารจะต้องมีการบริหารด้านการเงินมากขึ้น ว่าทิศทางการดำเนินการไปในด้านใด รวมถึงความเข้มข้นเรื่องความสุจริตหรือทุจริตทางการเงินด้วย ขึ้นอยู่กับความสามารถในการเลือกใช้ และจัดลำดับความสำคัญนั่นเอง

แนวทางการบริหารสภามหาวิทยาลัย

สภามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มีการจัดประชุม Retreat ที่มหาวิทยาลัย เนื่องจากการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิไปนอกพื้นที่ เป็นการเสียเวลาในการเดินทาง จึงเป็นฝ่ายสภามหาวิทยาลัย

พบกับผู้บริหารที่มหาวิทยาลัยเพื่อประชุมในเรื่องนโยบาย แผนยุทธศาสตร์ที่สำคัญ

ความสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกันระหว่างนายกสภามหาวิทยาลัยและอธิการบดีนั้น โดยปกติแล้วผมจะไม่มีปัญหาเลย เนื่องจากผมอยู่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มานาน ก่อนที่ผมจะเป็น

จะมีจำนวน 25 ท่าน และอาจจะมีตัวแทนนักศึกษาเข้าร่วมในสภามหาวิทยาลัย เพราะทางมหาวิทยาลัยมีความต้องการแบบนั้น ซึ่งในหลักการ ผมก็ยังคิดว่า คณะกรรมการสภามหาวิทยาลัยมีจำนวน 30 +1 ท่าน น่าจะมีความพอดี แต่ก็ต้องดูองค์ประกอบของมหาวิทยาลัย และการมีส่วนร่วมในมหาวิทยาลัยด้วย

นายกสภามหาวิทยาลัย ผมรู้จักอธิการบดีที่ผ่านทั้งหมด 3 ท่านเป็นอย่างดี ซึ่งเราทำงานตามบทบาทหน้าที่ของสภามหาวิทยาลัยคือมีหน้าที่ในการกำกับ ดูแล และควบคุมในเรื่องเชิงนโยบาย ส่วนในเรื่องความสามารถในการบริหารงานเป็นหน้าที่ของฝ่ายบริหารในการแสดงฝีมือ ซึ่งผู้บริหารมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มีหน้าที่ในการบริหารงาน 3 ปี ซึ่งกว่าจะเห็นผลงานก็ประมาณปลายปีที่ 3 โดยหลักการบริหารในปีแรก จะเป็นการสานต่อการบริหารงานตามนโยบายเดิม และเริ่มคิดการบริหารใหม่ๆ ทำให้กว่าผลงานของความคิดใหม่จะสำเร็จก็จะทราบผลในปลายปีที่ 3 ของการทำงาน

สภามหาวิทยาลัยมีวาระในการดำรงตำแหน่ง 2 ปี ในช่วงเปลี่ยนการบริหารงานมีการดำเนินการเรื่องรอยต่อ ดังนี้ ตาม พ.ร.บ. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้ระบุว่า หากยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัยชุดใหม่ ให้กรรมการสภามหาวิทยาลัยชุดเก่ารักษาการแทนในการบริหารงานสภามหาวิทยาลัย เพื่อให้เกิดความต่อเนื่อง เนื่องจากสภามหาวิทยาลัยมีบทบาทหน้าที่ในหลายด้าน เช่น ในเรื่องการอนุมัติปริญญา เป็นต้น จึงทำให้การบริหารงานสภามหาวิทยาลัยไม่ขาดตอน เพราะในกระบวนการสรรหาสภามหาวิทยาลัยชุดใหม่นั้นใช้เวลาพอสมควร

พ.ร.บ. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ฉบับใหม่) มีการลดจำนวนคณะกรรมการสภามหาวิทยาลัย หากรวมอธิการบดี

ในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์นี้ นักศึกษามีส่วนร่วมในการสรรหาอธิการบดี เพราะฉะนั้นเมื่อนักศึกษารู้บทบาทของกรรมการสรรหา ก็สามารถรู้บทบาทหน้าที่ของสภามหาวิทยาลัยเช่นกัน ซึ่งก็ยังคิดว่า น่าจะเป็นนักศึกษาชั้นปี 3 เพราะอายุประมาณ 20 ปี มีความคิด ความอ่าน แต่ก็ยังต้องพิจารณาอีกว่าจะออกมาเป็นเช่นไร

คณะกรรมการประจำคณะของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ไม่มีการเปลี่ยนโครงสร้างมานาน ในแง่ของหลักธรรมาภิบาลกำลังจะเริ่มมีการปรับโครงสร้าง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องจำนวนของผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก

การก้าวเข้าสู่อาเซียน

สภามหาวิทยาลัยให้นโยบายกับอธิการบดี และอธิการบดีจะเป็นผู้บริหารในเรื่องต่างๆ ซึ่งบางคณะก็ได้ดำเนินการในเรื่องนี้ไปบ้างแล้ว ก็จะมีคณะที่ยังไม่พบปัญหา และบางคณะก็มีปัญหา

ในเรื่องอาเซียนรู้สึกจะเน้นหนักไปในเรื่องของการแข่งขัน ซึ่งในแบบเดิมการจัดตั้งอาเซียนจะเป็นในเรื่องของความร่วมมือ เด็กเราถ้าเรียนรู้ในเรื่องวัฒนธรรมของกันและกัน จะทำให้ลดความตึงเครียด ความขัดแย้งไปได้เยอะ ควรมีการแลกเปลี่ยนอย่างน้อย 1 เทอมหรือ 1 ปี เพื่อเป็นการเรียนรู้เพิ่มขึ้น ซึ่งของทางฝั่งยุโรปได้ดำเนินการแบบนี้ไปไกล ซึ่งต่างจากของประเทศไทยกลับไม่มีใครอยากไปอยู่ที่อื่น ขนาดในประเทศของเราเองจาก

ต่างจังหวัดเข้ามาเรียนในกรุงเทพฯ เรายังรู้สึกไม่อยากมา จึงทำให้ยังไม่มีความร่วมมือกันสักทีในเรื่องอาเซียน ผมคิดว่า นักศึกษาเป็นช่วงเวลาที่จะสร้างความร่วมมือได้ดี ในเรื่องภาษา ถึงจะเข้าสู่อาเซียนหรือไม่ก็มีภาษาอังกฤษเป็นภาษาบังคับ เราต้องให้เด็กเรามีความสนใจในการใช้ภาษาอังกฤษ เราต้องมีการเปิดประตูให้ประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาเยอะๆ การเรียนรู้ซึ่งกันและกันจะมี

ประโยชน์ในอนาคต ความเป็นศัตรูจะลดลง เราต้องมีความเข้าใจว่าความแตกต่างเป็นเรื่องปกติ ถ้าเรามีความเข้าใจแล้วก็จะอยู่กันอย่างสันติได้ มหาวิทยาลัยมีหน้าที่สร้างคน นักศึกษาจึงเป็นเป้าหมาย

การเตรียมคนเข้าสู่ตำแหน่ง

การเตรียมคนเข้าสู่ตำแหน่ง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์จะเป็นปัญหามาก เพราะจะถูกระแวงและสงสัย เราจะมีการให้ความรู้ผู้บริหาร เพราะส่วนมากจะไม่มีใครเตรียมตัวเป็นนักบริหารจะมีแต่การเตรียมในด้านวิชาการ การวิจัย อธิการบดีจึงมีการเตรียมผู้บริหารรุ่นใหม่เข้าหลักสูตรฯ ซึ่งมีการทำเฉพาะหน้า แต่จะเป็นการเตรียมโดยไม่เจาะจงว่าเป็นใคร ทุกอย่างจะดำเนินไปตามกฎกติกา เราต้องดูด้วยว่าเราต้องการคนแบบใด เพราะมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์จัดตั้งมานาน

Audit Committee

ในเรื่องของ Audit Committee จะมีตรวิวัฒน์ กาญจนกุล ซึ่งจะเป็นผู้ที่เก่งในเรื่องนี้ เราจะมีการกระจาย และฟังผู้ที่มีความสามารถในด้านต่างๆ ซึ่งเมื่อก่อนจะหนักไปในเรื่องนิติศาสตร์ แต่ปัจจุบันเราต้องมองในหลายๆ มุม ไม่ว่าจะเป็นสังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ จึงทำให้องค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัยเป็นไปด้วยยาก เราจึงต้องทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายมากขึ้น

“เราต้องใช้เหตุผลเป็นกฎ ข้อบังคับอะไรที่ปรับหรือขยับได้ เราต้องพยายามเข้าใจมหาวิทยาลัยนั้น ถ้าอยู่ในกรอบเกินไปจะไม่มีพัฒนา เพราะมหาวิทยาลัยจะต้องคิดอะไรใหม่ๆ สภามหาวิทยาลัยต้องสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการดำเนินการในสิ่งใหม่ๆ ตลอดเวลา เพื่อความก้าวหน้าและยั่งยืนของมหาวิทยาลัยเป็นสำคัญ”

สรุปสัมมนาวิชาการ “ความคาดหวังของสภามหาวิทยาลัย ต่อการทำหน้าที่ของคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลของมหาวิทยาลัย (Audit Committee)”

ศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสอ้าน

“การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล
การดำเนินงานของมหาวิทยาลัย
เป็นกลไกสำคัญในกระบวนการปฏิบัติงาน
ที่ช่วยให้ผู้บริหารทราบว่านโยบาย
และกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัยได้รับ
การนำไปปฏิบัติอย่างมีธรรมาภิบาลที่ดี
จนบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้”

สถาบันคลังสมองของชาติ ภายใต้มูลนิธิส่งเสริมทบวงมหาวิทยาลัย สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้เห็นความสำคัญของหลักธรรมาภิบาลและการบริหารจัดการที่ดี จึงได้จัดการสัมมนาทางวิชาการ “คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลของสภามหาวิทยาลัย : Effective Audit Committee As a Smart Tool for University’s Governing Board” ขึ้น เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนความคิด และประสบการณ์เกี่ยวกับการทำหน้าที่การตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการทำงานของมหาวิทยาลัยให้สำเร็จผลตามที่ได้ตั้งไว้ เมื่อวันที่ 18 มีนาคม 2556 ณ ห้องกลมลิพีย 3 โรงแรม เดอะ สุโกศล กรุงเทพฯ ที่ผ่านมา โดย ศ.ดร.วิจิตร ศรีสอ้าน ให้เกียรติเป็นวิทยากรในประเด็นดังกล่าว สรุปใจความสำคัญได้ดังนี้

ความหมายของ Audit Committee

ความหมายของ คำว่า Audit Committee มักมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนว่าหมายถึงเฉพาะการตรวจสอบภายในและเน้นเฉพาะทางการเงิน (Internal and Financial Auditing) และเชื่อมโยงกับหน่วยงานผู้ตรวจสอบภายนอก คือ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) เท่านั้น

ดังนั้น จึงต้องทำความเข้าใจใหม่เกี่ยวกับความหมายและบทบาทหน้าที่ของ Audit Committee เพราะในบริบทของมหาวิทยาลัยว่า ต้องไม่จำกัดอยู่เฉพาะแต่ในขอบเขตด้านการเงิน แต่เป็นเรื่องของประสิทธิภาพการทำงาน (Performance Auditing) เป็นเรื่องการประเมินการดำเนินงานทั้งหมดที่เป็น

ภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งรวมถึงเรื่องความสัมพันธ์ทางด้านการเงินด้วย โดยสรุปก็คือ “เป็นการใช้ข้อมูลผลการประเมินของสิ่งที่มีอยู่ส่วนหนึ่ง มาใช้เป็นส่วนเสริมเพื่อประโยชน์ในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานทั้งหมด”

“คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ
และประเมินผลของมหาวิทยาลัย
(Audit Committee) ถือว่ามีบทบาท
สำคัญต่อปฏิรูปสภามหาวิทยาลัย”

โครงสร้างการจัดองค์กรและกระบวนการ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล

โครงสร้างการจัดองค์กรและตำแหน่งบริหารมหาวิทยาลัยของไทย ส่วนใหญ่มีโครงสร้างหลักๆ คล้ายคลึงกัน (อาจจะมีการเรียกต่างกัน) คือ องค์กรบริหารสูงสุดจะเป็นคณะบุคคล ในรูปของ “สภามหาวิทยาลัย” (Governing Board/Board & Trustee/Board of Director) หรือเรียกกันว่า “University Council” เป็นองค์กรที่ทำหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย สภามหาวิทยาลัยดังกล่าวจะกำหนดนโยบายการบริหารที่สอดคล้องตามนโยบายของรัฐบาล มีการออกระเบียบข้อบังคับเป็นกรอบการบริหารตามภารกิจต่างๆ อาทิ การเรียนการสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการ การทำนุบำรุงส่งเสริมวัฒนธรรม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับแต่ละมหาวิทยาลัย อีกทั้งยังมีหน้าที่แต่งตั้ง-ถอดถอนอธิการบดี/ผู้บริหารหน่วยงานระดับคณะ และผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ รวมทั้งอนุมัติงบประมาณ รวมทั้งการอนุมัติการรับนักศึกษาเข้าเรียนและการสำเร็จการศึกษา

กระบวนการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล
ถือเป็นกลไกที่จะชี้ให้เห็นว่า

- นโยบายของมหาวิทยาลัยดีหรือไม่
- ระเบียบข้อบังคับต่างๆ เมื่อนำไปปฏิบัติแล้วมีปัญหาหรือไม่อย่างไร

- การแต่งตั้งบุคลากรไปทำหน้าที่บริหารหรือปฏิบัติเป็นไปตามนโยบายที่กำหนดหรือตามภารกิจ หรือไม่
- งบประมาณที่ใช้เหมาะสม มีประสิทธิภาพ-ประสิทธิผลหรือไม่ ฯลฯ

กลไกการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล ถือเป็นเครื่องมือที่จะนำมาใช้แก้ปัญหา ที่ผ่านมาของระบบการบริหารที่เน้นเฉพาะปลายน้ำ ที่เน้นเฉพาะการรับฟังแต่เฉพาะการรายงานผลงานการบริหารที่อาจจะรายงานเฉพาะเรื่องที่ดีหรือต้องการจะให้ทราบ ในขณะที่เดียวกันก็อาจจะมีปัญหาความไม่ครบถ้วนของข้อมูล สรุปคือ จะต้องนำกระบวนการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล เข้ามาใช้เป็นระบบคู่ขนานกับการบริหาร (ตั้งแต่ต้นน้ำไปยังปลายน้ำ) เพื่อใช้เป็นกลไกในการส่งสัญญาณหรือการเตือนต่อสภามหาวิทยาลัยหรือฝ่ายบริหารอย่างทันทั่วทั้งที่ โดยไม่ต้องรอให้ครบวาระการทำงานตามแผนของฝ่ายบริหารหรือฝ่ายกำกับ (ปลายน้ำที่รอฟังการรายงานผลเมื่อสิ้นสุดการบริหารงาน)

ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อกระบวนการทำงานของสภามหาวิทยาลัยก็คือ

- กรรมการประเภทผู้ทรงคุณวุฒิ : มีความเป็นกลาง อิสระ มีความเข้าใจตอบทบทวนหน้าที่ ทำงานตรงไปตรงมามีคุณธรรม จริยธรรม
- ข้อมูลประกอบในการพิจารณา : มีความถูกต้อง ครบถ้วน และเพียงพอ
- การประชุมที่ดี : ครอบคลุมประชุม และมีการเตรียมวาระการประชุมล่วงหน้าพร้อมเอกสารประกอบครบถ้วน
- กลไกสนับสนุนการทำงานของสภามหาวิทยาลัย คือ สำนักงานสภามหาวิทยาลัย เพื่อช่วยเหลือการทำงานด้านธุรการของสภามหาวิทยาลัย มีรองอธิการบดีฝ่ายกิจการสภามหาวิทยาลัย ทำหน้าที่เป็นเลขานุการสภามหาวิทยาลัยเพียงด้านเดียว โดยไม่ต้องทำงานด้านบริหารอื่นๆ
- คณะกรรมการประจำของสภามหาวิทยาลัย (Standing Committee) เพื่อทำหน้าที่ที่กลั่นกรองหรืออนุมัติแทนซึ่งมีประมาณ 4-5 ชุดไม่ซ้ำซ้อนกับคณะทำงานของฝ่ายบริหารประกอบด้วย 1) คณะกรรมการนโยบายการเงินและทรัพย์สิน 2) คณะกรรมการนโยบายการบริหารบุคคล 3) คณะกรรมการพิจารณาดำเนินวิชาการ (ตามที่ กพอ. กำหนดไว้) 4) คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล 5) คณะกรรมการส่งเสริมกิจการของมหาวิทยาลัย ซึ่งมหาวิทยาลัยบางแห่งอาจมีครบทั้ง 5 คณะ หรือไม่ครบก็ได้ขึ้นอยู่กับความเห็นชอบของสภามหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง แต่คณะที่จะขาดไม่ได้ คือ คณะกรรมการชุดที่ 1), 2), 3) และ 4) อย่างไรก็ตาม มหาวิทยาลัยบางแห่งอาจจะจัดในรูปแบบของคณะกรรมการที่ปรึกษาหรือคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อให้ความเห็นต่อสภามหาวิทยาลัยในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่สภามหาวิทยาลัยมอบหมายเป็นคราวๆ ก็ได้

ความจำเป็นที่จะต้องมีการคณะกรรมการประจำของสภามหาวิทยาลัย คือ

1. การทำหน้าที่ให้ความช่วยเหลือสภามหาวิทยาลัยในการกำกับโดยไม่ก้าวล่วงงานของฝ่ายบริหาร โดยผ่านมติสภามหาวิทยาลัยจึงทำให้การทำงานด้านบริหารของสภามหาวิทยาลัยมีความคล่องตัว
2. คณะกรรมการประจำจะมาจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เฉพาะเรื่อง มาช่วยพิจารณา ทำให้ได้ข้อคิดเห็นที่ถูกต้องและครอบคลุมมากขึ้น ยกตัวอย่าง คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล จะแต่งตั้งมาจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และเชี่ยวชาญเฉพาะในสาขาต่างๆ เช่น เรื่องการบริหารจัดการทั้งภาครัฐและเอกชน เรื่องการเงินการบัญชี เรื่องระบบการวัดผล เรื่องเศรษฐศาสตร์ เรื่องกฎหมาย ฯลฯ

“หัวใจของการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ-ประสิทธิผล คือ มีระบบการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล ควบคู่ไปกับระบบการบริหารงาน โดยไม่มีความขัดแย้งหรือเป็นปฏิปักษ์ต่อกัน”

3. ถือเป็นเปิดโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วมระหว่างองค์กรและบุคลากรภายในมหาวิทยาลัย เพื่อให้การตัดสินใจของสภามหาวิทยาลัยเป็นไปอย่างกว้างขวาง รอบคอบ และรวดเร็วมากขึ้น การตั้งคณะกรรมการฯ ถือเป็นเปิดทางให้คนภายในมหาวิทยาลัยได้เข้ามามีส่วนร่วม เพราะคณะกรรมการประจำเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นคนภายนอกและคนใน (ยกเว้น คณะกรรมการติดตามตรวจสอบ และประเมินผลซึ่งมีแต่คนนอก) จึงทำให้คนภายในกล้าที่จะออกความเห็นและเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุม

พัฒนาการ

พัฒนาการของการเกิดคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล (Audit Committee) ของสภามหาวิทยาลัย ซึ่งแตกต่างจากภาคเอกชนที่มีคณะกรรมการประเภทนี้ในรูปแบบที่เรียกว่า บรรษัทภิบาล

ในต่างประเทศ (อเมริกา, อังกฤษ และออสเตรเลีย) จัดให้ Audit Committee มีขึ้นเพื่อ “Over Sighted of University Management” อธิบายได้ว่า “เป็นการกำกับดูแลด้านการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัยของสภาฯ” ทุกสภามหาวิทยาลัยจะต้องมีคณะกรรมการชุดนี้ โดยถือว่า Audit Committee จะต้อง มี 2 คุณสมบัติ คือ

1. **Accountability** ในความหมายว่า “...ใครก็ตามที่อยู่
ในสภาพที่จะต้องรายงานและชี้แจงได้ในเรื่องนั้นๆ อย่าง
มีเหตุผล...” และ
2. **Independence** ในความหมายว่า “...ความเป็นอิสระ
เป็นกลาง เป็นผู้รู้เรื่อง...” ดังนั้น เมื่อตั้งกรรมการมาทำ
หน้าที่เป็น Audit Committee จึงต้องมีความเป็นอิสระใน
ความหมายนี้ จะต้องไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of
Interest) ไม่มีทัศนคติเป็นลบต่อสถาบันอุดมศึกษาที่ตน
ดำรงตำแหน่ง Audit Committee อยู่

สำหรับ**บทบาทหน้าที่** ประกอบด้วย

- ทบทวนและทำความเข้าใจรายงานการเงินได้ (Reviewing and Understanding Financial Statements)
- ให้หลักประกันบอร์ดได้ว่า รายงานการเงินสะท้อน
สภาพภาพการเงินของสถาบันอุดมศึกษานั้นๆ ว่ามีความ
มั่นคงเพียงใด หรือไม่ อย่างไร (Assuring the Board
That the Statements Reflect The Institution's
Financial Condition)
- กำหนดได้ว่า การควบคุมภายในเพียงพอหรือไม่
รวมถึงเรื่อง การวางระบบข่าวสารข้อมูลด้านการเงิน
(Determining The Adequacy of Internal Controls,
Including those Established for Financial Information
Systems)
- ให้หลักประกันบอร์ดได้ว่า เกิดการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติ
ตามกฎระเบียบข้อบังคับ และกฎหมายหรือไม่ ในเรื่องใด
(Assuring the Board that any Significant Non-
Compliance with Regulatory Matters has been
Brought to Their Attention)
- รับประกันได้ว่าจะดำเนินการและยึดมั่นตามนโยบาย
เรื่องผลประโยชน์ขัดแย้งของสถาบันอุดมศึกษานั้นๆ
(Ensuring Adherence to The Institution's Conflict
of Interest Policy) หมายความว่า จะไม่ให้เกิดปัญหา
ในประเด็นผลประโยชน์ขัดแย้งขึ้นในสถาบันอุดมศึกษา
โดยเด็ดขาด

องค์ประกอบของคณะกรรมการมีจำนวน 3-5 คน
โดยสภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งจากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
ของสภามหาวิทยาลัยและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก โดยมีวาระการ
ดำรงตำแหน่งไม่เกิน 4 ปี ซึ่งมีคุณลักษณะหลักที่เป็นอุดมคติ
(Ideal Characteristics) ดังนี้

- มีพื้นฐานมั่นคงทางด้านธุรกิจและการเงิน (A Solid
Grounding in Business and Finance)
- มีความเข้าใจแนวคิดเกี่ยวกับการควบคุมภายใน (A good
Understanding of Internal Control Concepts)
- มีความเข้าใจเกี่ยวกับประเด็นและระบบการเงิน อาทิ อ่าน
และแปลผลของรายงานการเงินทุกรูปแบบ (Financial
literacy i.e., an Understanding of Basic Financial
Terminology and The Ability to Read and Interpret
Financial Statements)

- มีความรู้เรื่องความเสี่ยงในสถาบันอุดมศึกษาที่เข้ามา
ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล (Knowledge of
Business Risk)
- มีความเข้าใจในเรื่องที่ต้องปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ
ของสถาบันอุดมศึกษา (An Understanding of
Compliance Issue Unique to The Institution)

“คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ
และประเมินผลของสภามหาวิทยาลัย
คือ ผู้พิทักษ์ชื่อเสียงสถาบัน
(Guardian of the Institution's
Reputation)”

สำหรับในประเทศไทย คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ
และประเมินผล (Audit Committee) ได้เริ่มมีขึ้นในสถาบัน
การศึกษามหาวิทยาลัยแห่งแรกโดย พ.ร.บ. ของสถาบันพระปกเกล้า
พ.ศ. 2541 กำหนดให้มีคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ และ
ประเมินผล โดยระบุไว้ในหมวด 5 ดังนี้

มาตรา 27 ให้มีคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ และ
ประเมินผลการปฏิบัติงานของสถาบันประกอบด้วย ประธานกรรมการ
และกรรมการอื่นๆ จำนวนไม่น้อยกว่า 2 คน แต่ไม่เกิน 4 คน
ซึ่งประธานรัฐสภาแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของสภาสถาบัน

มาตรา 28 ให้คณะกรรมการฯ ดังกล่าว มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลงานของสถาบันและ
เลขาธิการ โดยรับฟังความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง เกี่ยวกับการ
ปฏิบัติหน้าที่ของสถาบัน ประกอบการประเมินผลงาน
- รายงานผลการติดตาม และตรวจสอบผลงานของสถาบัน
และของเลขาธิการต่อประธานสภาสถาบันทุก 6 เดือน
- ประเมินผลงานของสถาบันทุกปี และจัดทำรายงานการ
ประเมินผลงานเสนอต่อประธานสภาสถาบัน

การกำหนดให้มีคณะกรรมการ Audit Committee ตาม
พ.ร.บ. สถาบันพระปกเกล้า ถือเป็นต้นแบบของการจัดให้มี
คณะกรรมการดังกล่าวในมหาวิทยาลัยต่างๆ และในองค์กร
มหาชนในระยะต่อมา

- การจัดให้มีคณะกรรมการ Audit Committee ประจำสภา
มหาวิทยาลัยไทย ยึดหลักการ และโครงสร้างของคณะกรรมการ
ดังกล่าวจากต่างประเทศ โดยมีการปรับแต่งอำนาจหน้าที่
ให้ครอบคลุม การกำกับด้านนโยบายแผนยุทธศาสตร์
และการดำเนินการทุกภารกิจของมหาวิทยาลัยเพิ่มขึ้น
จากด้านการเงิน การปฏิบัติ ตามระเบียบข้อบังคับ ความโปร่งใส
ไร้ประโยชน์ทับซ้อน และความเสี่ยง รวมทั้งกำหนดความ
เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่างๆ ของกรรมการให้ชัดเจนและ
ครอบคลุมภารกิจมากขึ้น

- ความคาดหวังของสภามหาวิทยาลัยต่อการทำหน้าที่ของ คณะกรรมการ Audit Committee คือ
- การพิทักษ์ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย (Guardian of The Institution's Reputation)
- การกระตุ้นให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Continuing Improvement) ตามหลักโคเซนของญี่ปุ่น คือ รักษาสิ่งดี

(Maintenance) ปรับปรุงสิ่งที่ต้องการรักษาไว้อย่าง ต่อเนื่อง (Improvement) และต้องสร้างนวัตกรรมขึ้น ในองค์กร (Innovation)

- การบริหารที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด (Efficiency & Effectiveness) โดยสภามหาวิทยาลัย ทำหน้าที่กำกับดูแล เพื่อก่อให้เกิดการพิทักษ์ความ ถูกต้องไว้ได้

อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

Q : การทำหน้าที่ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล มีปัญหา ในทางปฏิบัติว่าเป็นการสะท้อนผลต่อการเข้าไปก้าวล่วงงาน การบริหารมหาวิทยาลัย หรือในทางกลับกันมีการตั้งกำแพง ไม่ให้มีการตรวจสอบจากฝ่ายบริหาร

A : ในความเป็นจริงนั้น การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล องค์กรภาคเอกชนจะทำหน้าที่ได้ดีกว่าองค์กรภาครัฐ เพราะ ทำงานอย่างมี Bottom Line เรื่องความอยู่รอดขององค์กร หาก Bottom Line เกิดการขาดทุนก็ส่งผลให้องค์กรอยู่ไม่ได้ โหมดการบริหารจัดการในหน่วยงานที่มุ่งหวังผลกำไร จึงมีการ ระแวดระวังเรื่องเหล่านี้สูงมาก

ในขณะที่เดียวกันมหาวิทยาลัยเอกชนก็มีความคล้ายคลึงกัน มีลักษณะกำกับ ในฐานะที่เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ได้รับมอบ อำนาจให้จัดบริการสาธารณะ ด้านการศึกษา/อบรม และการวิจัย โดยผู้ได้ประโยชน์สูงสุด คือ ผู้รับการศึกษา ขณะเดียวกันเป็น สถาบันอุดมศึกษาประเภทที่มีเจ้าของกิจการซึ่งเป็นผู้ลงทุน ก็จะมี ส่วนในผลประโยชน์ (ในทางกฎหมายได้ระบุว่าให้ผลประโยชน์ได้ ที่สูงกว่ารายจ่ายจัดสรรเข้ากองทุนต่างๆ ส่วนที่เหลือตามกำหนด ไว้ในกฎหมาย จึงจัดให้ผู้ถือใบอนุญาตสถาบันอุดมศึกษานั้นๆ

ดังนั้น อำนาจในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล จึงเป็น อำนาจของสภามหาวิทยาลัย ไม่แตกต่างจากมหาวิทยาลัย ของรัฐ ยกเว้น สถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีสิทธิในการจัดตั้ง สภามหาวิทยาลัยได้มากขึ้น อาทิ การเสนอชื่อกรรมการ สภามหาวิทยาลัยซึ่งเจ้าของกิจการจะได้รับสัญญาณเตือน ที่ดีจากผู้ที่เป็นกลางที่เข้ามานั่งเป็นคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล ประเด็นสำคัญจึงอยู่ที่การจัด ระบบการติดตาม ตรวจสอบฯ แบบไหน หากเป็นการจัดระบบ เพื่อเป็นการจับผิดก็จะไม่ส่งผลต่อเจ้าของกิจการ ในทาง กลับกันต้องสร้างระบบการติดตาม ตรวจสอบฯ ในลักษณะให้เป็น องค์กรเสริมการทำหน้าที่ของสภามหาวิทยาลัย (ซึ่งเป็นหน้าที่ ที่กำหนดไว้แล้วตามกฎหมาย) ยกตัวอย่าง ให้เป็นการดำเนินงาน ในลักษณะ PMA (Positive Mental Attitude) คือ การตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานและ

การบริหารจัดการ (Performance and Management Audit) ด้วยวิธีการทำงานร่วมกันระหว่างผู้ประเมินและผู้ถูกประเมินอย่าง สร้างสรรค์และเชิงเป็นมิตร มีใช้การจ้องจับผิด (Positive Mental Attitude-Friendly Audit)

Q : ที่ผ่านมาชื่อของคณะกรรมการฯ ดังกล่าวได้สร้าง กึกก่นกึกก้องลอบ ควรมีการปรับเปลี่ยนชื่อคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลใหม่หรือไม่ เพื่อให้เกิดกึกก่นกึกที่ดี หรือได้รับการยอมรับมากขึ้น ได้เคยมีกรณีของสำนักงาน กพร. ได้ใช้ชื่อใหม่ว่า PA-Performance Appraisal Committee ให้มีลักษณะเป็นข้อตกลงระหว่างการบริหารงานในรอบปี โดยให้ ฝ่ายบริหารตั้งเป้าหมายการทำงาน และคณะกรรมการประเมินการ ทำงานโดยใช้ KPI ว่าสิ่งที่ต้องการวัดหรือประเมินนั้น ฝ่ายบริหาร ทำได้แค่ไหน

A : หากคิดว่าวัฒนธรรมองค์กรสำหรับประเทศไทย ยังไม่ค่อยมีการ ยอมรับคำว่า “Audit” ก็อาจจะค่อยๆ คิดคำอื่น สำหรับคำว่า “Appraisal” อาจเป็นชื่อหนึ่ง

Q : ขอเสริมทฤษฎีที่เกี่ยวกับการทำงานร่วมกันขององค์กร ก็คือ Spirit of Partnership เพื่อการทำงานร่วมกันและพร้อม จะก้าวไปด้วยกัน

A : จะเสริมเกี่ยวกับองค์ประกอบของ Audit Committee ส่วนใหญ่จะมาจากกรรมการสภามหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ถือเป็นการ แบ่งงานกันทำในสภามหาวิทยาลัยนั่นเอง

Q : ที่มีความเห็นว่า ไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนชื่อ ด้วยเหตุผลที่ว่า “..เราสามารถที่จะทำความเข้าใจกับผู้บริหารของมหาวิทยาลัย หรือวิทยาลัยแต่ละแห่งได้ว่า การตรวจสอบดังกล่าวนี้ ไม่ใช่การ ตรวจสอบในเชิงจับผิด แต่เป็นการชี้แนะและแนะนำ รวมทั้งเป็น การทำหน้าที่ในลักษณะ Spirit of Partnership คือ เป็นความร่วมมือให้เห็นปัญหา และมีข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็น

A : การใช้ความพยายามเพื่อสร้างความเข้าใจ จะเป็นแนวทางที่ดีที่สุด โดยไม่ต้องไปติดเรื่องชื่อ แต่หากยังติดขัดในเรื่องชื่อ ก็ค่อยไปแก้ไข ในเรื่องชื่อ

ประวัติความเป็นมา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เป็นหนึ่งใน ๙ ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลที่เกิดขึ้นตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. ๒๕๔๘ อันเป็นการปรับเปลี่ยนองค์กรจากสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลเดิม มาเป็นสถาบันอุดมศึกษา ตามการปฏิรูปการศึกษา และจากบทเฉพาะกาลแห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลมาตรา ๖๖

“ให้ผู้ดำรงตำแหน่ง นายกสภาสถาบัน อุปนายกสภาสถาบัน และกรรมการสภาสถาบันของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลตาม พระราชบัญญัติสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. ๒๕๑๘ อยู่ใน วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในพระราชกิจจานุเบกษา ปฏิบัติหน้าที่ นายกสภามหาวิทยาลัย อุปนายกสภามหาวิทยาลัย และกรรมการ สภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลแต่ละแห่งตามพระราชบัญญัติ นี้ต่อไป จนกว่าจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งนายกสภา มหาวิทยาลัย และกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ และ มีการเลือกกรรมการสภามหาวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลแต่ละแห่งแล้วแต่กรณีตามพระราชบัญญัตินี้...”

ดังนั้นในการเริ่มต้นการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล จึงอาศัยสถาบันเดิมตามบทเฉพาะกาลดังกล่าว ทำหน้าที่สภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลทั้ง ๙ แห่ง งานจึงเริ่มจากการสร้างกฎหมายเพิ่ม จากการที่มีเพียงพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. ๒๕๔๘ ฉบับเดียวที่ใช้ใน

ลำดับเหตุการณ์ก่อกำเนิดสภามหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๗	โปรดเกล้าฯ แต่งตั้งอธิการบดี
๕ กรกฎาคม ๒๕๔๙	โปรดเกล้าฯ แต่งตั้งนายกสภามหาวิทยาลัย
๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๙	แต่งตั้งประธานสภาคณาจารย์และข้าราชการ
๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๙	ประกาศกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐	แต่งตั้งหัวหน้าหน่วยงาน (คณบดีและผู้อำนวยการ)
๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐	แต่งตั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัยจาก ผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร
๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐	แต่งตั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัยจากคณาจารย์ ประจำและข้าราชการ
๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๐	โปรดเกล้าฯ แต่งตั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัย ผู้ทรงคุณวุฒิ
๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๐	ประชุมสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล รัตนโกสินทร์ครั้งแรก

การดำเนินงานบริหารจัดการมหาวิทยาลัย โดยการออกข้อบังคับสำคัญต่างๆ ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมาตราต่างๆ เริ่มจากข้อบังคับว่าด้วย การสรรหาอธิการบดี นายกสภามหาวิทยาลัย และหัวหน้าส่วนราชการอื่นๆ และแต่งตั้งกรรมการสรรหาขึ้นมา ดำเนินการจนได้อธิการบดี นายกสภามหาวิทยาลัย

ต่อมาเมื่อมีประกาศกฎกระทรวงจัดตั้งส่วนราชการขึ้น จึงทำให้มี
ส่วนราชการต่างๆ เกิดขึ้น ๑๑ หน่วยงานในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
ราชมงคลรัตนโกสินทร์ การสรรหาหัวหน้าหน่วยงาน อันได้แก่ คณบดี
ผู้อำนวยการสถาบัน ผู้อำนวยการสำนัก และผู้อำนวยการวิทยาลัย
จึงดำเนินการตามมา และเมื่ออธิการบดีเสนอรายชื่อแต่งตั้งรองอธิการบดี
ต่อสภามหาวิทยาลัยแล้ว จึงทำให้สามารถเลือกตั้ง สรรหา และคัดเลือก
กรรมการสภากลุ่มอื่นๆ ได้ จนครบองค์คณะของสภามหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. ๒๕๔๘

สภามหาวิทยาลัย ถือเป็นองค์กรหลักของสถาบันอุดมศึกษาที่มีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทาง นโยบาย และอัตลักษณ์ของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งจะนำไปสู่แนวทางการปฏิบัติของสถาบันอุดมศึกษาทั้งในระยะสั้นและระยะยาว หน้าที่ของสภามหาวิทยาลัย คือ การดำเนินงานตามขอบเขตของอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ให้แก่สภามหาวิทยาลัย และทำหน้าที่เป็นองค์กรกำกับดูแล การดำเนินงานของมหาวิทยาลัย (Governing Board) ภารกิจของสภามหาวิทยาลัย จึงเกี่ยวข้องกับควมรับผิดชอบในการให้ความเห็นชอบตามพันธกิจและเป้าหมายของการจัดการศึกษา การแต่งตั้งบุคคลในตำแหน่งที่สำคัญ การตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงาน การสนับสนุนการบริหารงานของอธิการบดี และการกำกับดูแลกิจการของมหาวิทยาลัย

สภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๙/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๕๕ อนุมัติจัดตั้งสำนักงานสภามหาวิทยาลัยฯ ตามประกาศมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ เรื่องจัดตั้งสำนักงานสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๕ โดยเป็นหน่วยงานที่แยกการดำเนินงานออกจากกองกลาง สำนักงานอธิการบดี ให้มีฐานะเทียบเท่ากอง มีหัวหน้าสำนักงานสภามหาวิทยาลัย

ปัจจุบันสำนักงานสภามหาวิทยาลัย เป็นหน่วยงานอิสระภายใต้การกำกับของสภามหาวิทยาลัย มีรองอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป เป็นเลขานุการสภามหาวิทยาลัย ทำงานภายใต้การกำกับของสภามหาวิทยาลัย และมีหัวหน้าสำนักงานสภามหาวิทยาลัยฯ ทำงานภายใต้รองอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป ภายในสำนักงาน

สภามหาวิทยาลัยฯ ไม่แบ่งออกเป็นงานต่างๆ แต่จะให้ผู้บริหารมอบหมาย/กำหนดงานให้แต่ละบุคคล

โครงสร้างองค์กรสำนักงานสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

โครงสร้างของสำนักงานสภามหาวิทยาลัยฯ

บทบาทและการกิจของสำนักงานสภามหาวิทยาลัย และเลขานุการสภามหาวิทยาลัย

๑. เป็นเลขานุการสภามหาวิทยาลัย และเป็นคณะกรรมการของมหาวิทยาลัย
๒. กำหนดปฏิทินการประชุมสภามหาวิทยาลัย และการเชิญประชุม
๓. ดำเนินการประชุมสภามหาวิทยาลัย
๔. นำเสนอเรื่อง/ระเบียบวาระต่อที่ประชุม
๕. ตอบคำถามได้กระจ่างทุกเรื่องครบถ้วน ถูกต้องตามข้อกำหนดโดยตรงประเด็น เชื่อถือได้ ไว้วางใจได้
๖. เป็นแหล่งอ้างอิงที่ไว้วางใจได้ในเรื่องกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมติที่ได้รับการอนุมัติ โดยจัดทำเว็บไซต์ของสภามหาวิทยาลัยให้เป็นประโยชน์ต่อประชาคม
๗. จัดทำ/เขียนรายงานการประชุมที่รอบคอบ รัดกุม
๘. แจ้งมติที่ประชุมแก่ผู้เกี่ยวข้องเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติ
๙. การนำมติจากการประชุมสภามหาวิทยาลัยไปสู่การปฏิบัติ
๑๐. ตอบหนังสือ/ชี้แจงที่สภาฯ หรือนายกสภาฯ ต้องตอบ
๑๑. กำกับดูแลประสานและสนับสนุนการประชุมและการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการประจำ/คณะกรรมการเฉพาะกิจที่สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้ง
๑๒. ดูแลเรื่องงานประกันคุณภาพการศึกษาตามบทบาทของสภามหาวิทยาลัย
๑๓. สนับสนุนงานของนายกสภามหาวิทยาลัยในการปฏิบัติหน้าที่
๑๔. ประสานงานกับฝ่ายบริหารและองค์กรต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกสถาบัน
๑๕. ปฏิรูปและพัฒนาหน้าที่และการกิจของสภามหาวิทยาลัยให้มีประสิทธิภาพตลอดเวลา

พัฒนาการของการดำเนินงานของสภามหาวิทยาลัย มีตามลำดับดังนี้

๑. รวบรวมกฎหมายจัดทำเป็นคู่มือ เพื่อใช้เป็นเอกสารอ้างอิงประกอบการประชุมสภามหาวิทยาลัยฯ
๒. มีการรวบรวมระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับ ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จัดทำเป็นรูปเล่ม เพื่อให้หน่วยงานใช้อ้างอิงในการปฏิบัติงานและถือปฏิบัติ
๓. มีการจัดทำข้อมูลข่าวสาร กฎหมายต่างๆ ของสภามหาวิทยาลัยฯ ลงบนเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย <http://www.rmutr.ac.th/> เพื่อให้หน่วยงานรับทราบ
๔. จัดโครงการปฐมนิเทศกรรมการสภามหาวิทยาลัย เพื่อให้รับทราบอำนาจหน้าที่ของสภามหาวิทยาลัย และการพัฒนามหาวิทยาลัยฯ
๕. มีการจัดตั้งสำนักงานสภามหาวิทยาลัย เพื่อรองรับและสนับสนุนภารกิจสภามหาวิทยาลัยให้ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
 - ๕.๑. เพื่อให้การปฏิบัติงานของสภามหาวิทยาลัยด้านเดียวโดยอิสระ ให้จัดทำระเบียบวาระการประชุมให้เรียบร้อย มีข้อมูลครบถ้วน สมบูรณ์ ตรวจสอบก่อนการลงมติให้ครบถ้วน
 - ๕.๒. ประสานงาน ติดตาม และเชื่อมโยงนโยบายของสภามหาวิทยาลัย สู่มหาวิทยาลัยและประชาคม
 - ๕.๓. ทำหน้าที่ติดตามผลตามมติสภามหาวิทยาลัย
 - ๕.๔. เป็นศูนย์กลางข้อมูลสารสนเทศของสภามหาวิทยาลัย และให้บริการข้อมูลแก่หน่วยงานทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย
๖. มีแบบฟอร์มการเสนอระเบียบวาระเข้าที่ประชุมสภามหาวิทยาลัย ทำให้เลขานุการสภามหาวิทยาลัยตรวจทานได้ง่าย สามารถติดตามข้อมูลได้ถูกต้อง
๗. จัดทำเอกสารรายงานผลการดำเนินงานสภามหาวิทยาลัย
๘. จัดให้มีการประเมินตนเองของสภามหาวิทยาลัย
๙. สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งคณะกรรมการประจำเพื่อช่วยงานสภามหาวิทยาลัยในด้านต่างๆ ได้แก่ คณะกรรมการด้านกฎหมาย และสัญญา คณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานของอธิการบดี คณะกรรมการตรวจสอบประจำมหาวิทยาลัย เป็นต้น

“ในฐานะเลขานุการสภามหาวิทยาลัยคนแรกของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จึงต้องพยายามศึกษาหาความรู้ ประสบการณ์จากการเข้าสัมมนาฝึกอบรมทั้งจากสถาบันคลังสมองของชาติ สมาคมสภามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย และจากมหาวิทยาลัยอื่นๆ เพื่อนำข้อมูล ความรู้ ประสบการณ์ มาวางแผนแนวทางปฏิบัติที่ดีและถูกต้องให้กับสำนักงานสภามหาวิทยาลัย รวมทั้งการสร้างเสริมความเข้าใจให้แก่ผู้บริหาร คณาจารย์ และบุคลากรของมหาวิทยาลัย ในบทบาทหน้าที่ของสภามหาวิทยาลัยในปัจจุบันที่ต้องกำกับดูแลการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยให้พัฒนาก้าวเข้าสู่สังคมประชาคมอาเซียนได้อย่างสง่างาม”

บทสัมภาษณ์ นางวัชร จิวาลักษณ์

“ห่วงการนำนโยบายไปใช้” มุมมองของวิจิตร ศรีสอาน

ศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสอาน

ที่มาบทความ <http://www.wichilikhit.com>

ฉบับนี้ยังคงอยู่ที่เรื่องราวของอดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ “**ศ.ดร.วิจิตร ศรีสอาน**” ที่สะท้อนให้เห็นระบบการศึกษาโลกและประเทศไทย ซึ่งเชื่อว่าสิ่งที่ควรเริ่มทำก่อนคือ เรื่องการสร้างความสะดวกในโอกาสทางการศึกษา เรื่องคุณภาพการศึกษา เรื่องการตอบสนองความต้องการศึกษาของบุคคล และเรื่องทรัพยากรในการจัดการศึกษา นอกจากนี้ยังต้องเป็นสากล สอดรับกับโลกาภิวัตน์และการเตรียมบัณฑิตให้มีความรู้ที่ใช้ประโยชน์ในประเทศที่จะไปทำงานได้ เป็นต้น

“ถ้าประเทศไทยก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมี 2 เรื่องที่จะเกิดขึ้นทันที คือ 1. เป็นโลกาภิวัตน์มากขึ้น หมายความว่า เป็นเรื่องของการไร้พรมแดน เรื่องการค้าขายของทั้ง 10 ประเทศจะไม่มีพรมแดน วันหนึ่งข้างหน้าพาสปอร์ตอาจไม่ต้องมีการเดินทางข้ามประเทศเพื่อไปทำงานก็เป็นได้ และต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน สมมติใน 3 ปีข้างหน้าเมื่อไปถึงจุดนั้นจะมีความเป็นโลกาภิวัตน์มากขึ้น แต่ไม่ว่าอยู่ดี ๆ เราจะสามารถข้ามประเทศไปได้เลย ก็ต้องมีการเตรียมตัวด้วย และ 2. มีความเป็นสากลมากขึ้น ซึ่งในที่นี้ไม่ได้จำกัดว่าอยู่ในอาเซียนอย่างเดียว สามารถข้ามไปประชาคมโลกอื่นที่เราติดต่อกับเขาในทั่วโลกได้ด้วย เมื่อเป็นอย่างนี้ก็หมายความว่า การเตรียมบัณฑิตที่จะให้มีความเป็นสากล ต้องเป็นแง่ที่ว่า จบเมืองไทยแต่ทำงานที่ไหนก็ได้ในโลก”

“หากถามว่าหลักสูตรเท่าที่เปิดสอนกันในปัจจุบันก็ยังไม่ใช่นั่น ดังนั้นจึงต้องมีการพัฒนาหลักสูตรกันเป็นการใหญ่ ถ้าจะนับวงแคบๆ เฉพาะในอาเซียน เราก็ควรนำสาระความรู้ กระบวนการเรียนรู้ที่ต่อยอดขึ้นมาจากระดับพื้นฐานไปใส่ในระดับอุดมศึกษา และแน่นอนเรื่องของสังคม วัฒนธรรมการทำงาน ทักษะและเรื่องเทคโนโลยี อีกทั้งเรื่องภาษาที่ใช้กันในประเทศเหล่านี้ก็ต้องก้าวเข้ามาด้วย ตรงนี้จะมีการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ที่จะสามารถเตรียมบุคลากร ซึ่งเรามีเวลาอีก 3 ปี ทั้งนี้ไม่ใช่ทุกคนจะไปทำงานต่างประเทศ มีคนจำนวนหนึ่งที่ไปแต่จะทำงานในบริษัทที่มาจากประเทศอาเซียนตั้งอยู่ในประเทศไทยหรือกลุ่ม

คนที่ข้ามประเทศไปทำงานในประเทศเป้าหมาย ซึ่งต้องใช้ทั้งภาษาของประเทศนั้นและภาษาอังกฤษด้วย”

“อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าจะอย่างไรอย่างหนึ่ง ก็ล้วนต้องการคุณลักษณะเฉพาะและคุณภาพของบัณฑิตที่ดี ซึ่งทั้งหมดที่กล่าวมาคือ สิ่งที่จะเกิดขึ้นกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแล้วจะมีผลกระทบกับระบบการศึกษาไทย ดังนั้นเราจึงควรแก้ไขตั้งแต่ระดับพื้นฐาน ระดับอาชีวศึกษาจนถึงอุดมศึกษาทั้งระบบ ที่สำคัญคือการแก้ไขเรื่องสาระความรู้ กระบวนการเรียนรู้และเรื่องของภาษารวมทั้งทักษะทางด้านอาชีพ เพราะวิชาชีพหลายแขนง มีกฎหมายรองรับในแต่ละประเทศ ที่มีวิชาชีพคุ้มครองจะต้องทำให้ได้ตามมาตรฐานวิชาชีพ ซึ่งถ้าไม่ได้มาตรฐานประเทศนั้นจะไม่รับเข้าทำงาน เช่น แพทย์ที่จบมาต้องมาสอบวิชาชีพในไทยก่อนถึงจะสามารถทำงานในไทยได้ ดังนั้นจะอย่างไรให้ประเทศเหล่านี้เปลี่ยนและสามารถให้การรับรองกันได้ซึ่งเป็นเรื่องยาก”

มาถึงบรรทัดนี้ “**อดีตรัฐมนตรี**” ได้กล่าวแนวคิดในเรื่องนี้ว่า “ผมคิดว่าในเวลา 3 ปีนี้ ถ้าเริ่มต้นบางเรื่องก็อาจจะทำได้ เช่น เรื่องการเข้าใจสังคม วัฒนธรรม ซึ่งอาจจะทำได้เร็ว แต่เรื่องที่ต้องใช้ระยะเวลายาวนานน่าจะเป็นเรื่องของภาษา เพราะเรื่องภาษานี้ต้องใช้เวลาและมีระยะเวลาศึกษาด้วย ทั้งนี้คนไทยเรียนภาษาอังกฤษมา 6 ปี ยังพูด อ่าน เขียน ไม่ได้อะไรเลย อย่างไรก็ตาม เราก็คงต้องทำถึงแม้ว่าจะใช้เวลายาวนานแค่ไหนก็ตาม ซึ่งการที่เราจะไปให้ได้ใน 3 ปี อาจต้องมีการเตรียมลักษณะพิเศษ เช่น สมมติว่าระดับอุดมศึกษามีคนต้องการจะไปทำงานในประเทศอินโดนีเซียก็ต้องเตรียมความพร้อมในเรื่องของภาษาอินโดนีเซียก่อนการเดินทางไปก็จะช่วยได้มากเมื่อไปทำงานที่นั่น และเมื่อไปถึงก็ค่อยไปเพิ่มเติมอีกทีหนึ่ง ทั้งนี้ในความเห็นของผมคิดว่าเวลา 3 ปี น้อยมากแต่อย่างไรเราก็ต้องเริ่มต้น ซึ่งหากไม่เริ่มตั้งแต่วันนี้เราจะไม่มีความหวังแล้วขอให้ทำอย่างต่อเนื่องตลอดไป อย่าไปคิดว่าเสร็จภายใน 3 ปี”

นอกจากนี้ “**ศ.ดร.วิจิตร**” ยังได้กล่าวถึงเรื่องนโยบายการศึกษาว่า “สำหรับนโยบายฯ นั้น ทุกรัฐบาลมีนโยบายมาตั้งแต่

ปี พ.ศ. 2542 โดยนโยบายส่วนที่ 1 สะท้อนเรื่องการปฏิรูปสิ่งที่ จะทำ นโยบายส่วนที่ 2 เพิ่มเติมนโยบายที่มากับการเปลี่ยนแปลง เช่น มีการประกาศประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนก็จะเอานโยบาย ที่จัดให้สอดคล้องกับความต้องการของอาเซียนเข้ามา เป็นต้น ซึ่งผมคิดว่าเรื่องของนโยบายพอที่จะปรับตามให้ทันได้ไม่ยาก แต่เรื่องที่ยากคือ ทำอย่างไรจะนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติให้ได้ผล แม้แต่เรื่องการปฏิรูปทำมาแล้วสิบสามปีก็ยังไม่ได้เป็นไปตาม เป้าหมาย ซึ่งเป็นอีกเรื่องที่เราจะต้องก้าวตามให้ทัน สิ่งนี้จะ ยากยิ่งขึ้นเพราะว่าเป็นสิ่งที่เสริมขึ้นมาจากนโยบายปฏิรูปการศึกษา ฉะนั้น ในแง่ของผมจึงไม่ห่วงเรื่องนโยบายของรัฐบาล เพราะทุก รัฐบาลมีความพยายามที่จะประกาศนโยบายเพิ่มเติมมาโดยตลอด และเน้นไปบางเรื่องที่มาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง แต่ที่ผมห่วงมากกว่า คือ การนำนโยบายไปใช้เพราะรากเหง้าปัญหาของเราอยู่ตรงนี้”

สำหรับในตอนหน้าจะเป็นตอนจบของบทสัมภาษณ์พิเศษ ของ “ศ.ดร.วิจิตร ศรีสอ้าน” รับรองว่ายังอัดแน่นด้วยสาระสำคัญ โดยเฉพาะแนวทางการนำนโยบายไปใช้ ที่ผู้หลักผู้ใหญ่หรือ คนทั่วไปได้อินต้องอึ้ง และอาจจะนำไปใช้ได้บ้างก็ได้

จัดอันดับมหาวิทยาลัยโลก โรคภัย กำลาย อุดมศึกษา (จบ)

ผ่านเรื่องราวการสัมภาษณ์พิเศษเกี่ยวกับการศึกษาไทย จากปากของ “ศ.ดร.วิจิตร ศรีสอ้าน” มา 3 ตอนเต็มๆ ฉบับนี้ เห็นที่ต้องขอเป็นตอนสุดท้ายก่อนที่จะมีใครเปื้อน ฉบับนี้ทีมข่าว การศึกษาสยามธุรกิจ จะนำผู้อ่านไปฟังมุมมองของอดีตรัฐมนตรี ว่าการกระทรวงศึกษาธิการคนนี้ เกี่ยวกับการนำนโยบายไปใช้ และอื่นๆ

“ปัญหาอย่างแรก คือ ครูเรามีปัญหาเรื่องคุณภาพของครู และขาดแคลนครูในบางสาขาวิชา ซึ่งการขาดแคลนนี้ยังส่งผล สะท้อนไปถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กทำให้แย่ลงไปด้วย จะเห็นได้ชัดว่าถ้าไม่แก้ปัญหานี้ การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ก็เกิดขึ้นไม่ได้ ด้วยเหตุที่ว่า 1. โรงเรียนจำนวนหนึ่งขาดแคลนครู อย่างนี้ต่อให้พัฒนาอย่างไรก็พัฒนาไม่ขึ้น 2. เรื่องคุณภาพของครูนั้น ถ้าหากครูที่มีคุณภาพไม่เพียงพอแล้วเราไม่เร่งแก้ปัญหาจะทำให้ เป็นปัจจัยที่จะขัดขวางการนำไปสู่การปฏิบัติตามนโยบายได้”

“ผมจึงขอเน้นเรื่องการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติเป็น อย่างมาก ซึ่งนโยบายจะได้ผลก็ต่อเมื่อผู้ที่นำไปปฏิบัติโดย ส่วนใหญ่คือ ครู ผู้บริหารสถานศึกษาในบางส่วน เด็กหรือ

ผู้ปกครอง รวมถึง องค์กร เป็นต้น ซึ่งเราบอกว่าการศึกษา ตอนนี้นี้ต้องเน้นความสำคัญไปที่เด็กไม่ใช่ว่า ครู และควรรบริหาร โดยยึดโรงเรียนเป็นฐานเพราะผลการศึกษาเกิดขึ้นในโรงเรียน ด้วยเหตุนี้เองจึงต้องมีการประเมินเพื่อประกันคุณภาพและใน การประเมินก็พบว่าโรงเรียนส่วนหนึ่งมีคุณภาพไม่เพียงพอ หาก ไม่ทำอะไรเพื่อให้เกิดคุณภาพ เรื่องของนโยบายก็คงจะบรรลุไม่ได้ อย่างไม่รู้ก็ตาม ผมขอเน้นอีกครั้งว่าเราต้องเข้าไปแก้ปัญหาคือเป็น ปัญหาที่รากเหง้า อย่างในเรื่องของครูและกระบวนการเรียนรู้ของ เด็ก ตลอดจนการบริหารจัดการที่ยังคงรวมศูนย์อำนาจไม่มีการ กระจายอำนาจจริง เป็นต้น”

“ในยุคปัจจุบันเราหนีไม่พ้นที่จะต้องใช้เทคโนโลยีซึ่งจะ เข้ามามีบทบาทสำคัญในการศึกษามาก อย่างในต่างประเทศ เขาพูดกันแล้วว่า ยุคนี้ไม่ใช่ยุคครูกับเด็กหรือกระดานดำกับชอล์ก แต่เป็นยุคที่ใช้ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครู เด็ก เทคโนโลยีและผู้เรียน ด้วยกันเอง หรือแม้กระทั่งระหว่างผู้เรียนกับสื่อ ซึ่งปัจจุบันแหล่ง ค้นคว้าและเทคโนโลยีมีให้ใช้มากมาย ดังนั้นจึงจะอย่างไรถึงให้ เด็กใช้เทคโนโลยีต่างๆ ได้ และครูก็ต้องใช้ให้เป็นด้วย ซึ่งเราต้อง หาวิธีที่จะทำให้มีบทเรียนที่สามารถผ่านสิ่งเหล่านี้ได้

อย่างตอนนี้เรื่องที่พูดถึงกันบ่อยคือ เรื่องแท็บเล็ต ซึ่งแท็บเล็ตเป็นของดี ไม่มีใครบอกไม่ดี แต่ปัญหาคือ ทำอย่างไร ให้เด็กสามารถใช้สื่อนี้เป็น และทำอย่างไรถึงจะมีบทเรียนที่ เหมาะสมกับเด็ก ป. 1 รวมถึงทำอย่างไรให้ครูมีความสามารถ พอจะช่วยเด็กได้ ซึ่งหากครูไม่รู้เรื่องเทคโนโลยีก็จะช่วยเด็ก ไม่ได้ เพราะถึงอย่างไรครูก็ยังคงเป็นกลุ่มหลักที่เด็กจะต้องพึ่งพา ฉะนั้นสิ่งเหล่านี้แหละคือ ปัญหาไม่ใช่ที่ตัวนโยบาย”

มาถึงบรรทัดนี้ “ศ.ดร.วิจิตร” กล่าวต่อไปอีกว่า “ทุกวันนี้ ถ้าลองอ่านนโยบายจะเห็นว่าเขียนไว้แล้วเกือบทุกเรื่อง ปัญหา จึงอยู่ที่การนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลจริงจึงตามนโยบาย

ตั้งนั้นการแก้ต้องไปแก้ปัญหาที่เป็นรากเหง้าทุกอย่าง รวมถึงเรื่องเงินสนับสนุนด้วย ทุกวันนี้การสนับสนุนสิ่งต่างๆ ที่บอกว่าฟรี แต่ฟรีจริงบางระดับ แต่บางระดับก็ฟรีไม่ได้ ซึ่งพอรัฐไม่ได้ช่วยโดยการให้ทุนอุดหนุนก็ทำต่อไม่ได้ ในขณะที่ความเหลื่อมล้ำที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากความยากจนและห่างไกลก็ยังคงเป็นปัญหาอยู่ แล้วจะอย่างไรเพื่อลดความเหลื่อมล้ำเหล่านี้ได้ ปัญหาเหล่านี้หากแก้ไขไม่หมดต่อให้เขียนนโยบายใหม่ก็ครั้งก็จะไม่มีวันบรรลุได้”

สำหรับเรื่องของการจัดอันดับมหาวิทยาลัย “ศ.ดร.วิจิตร” ได้แสดงความคิดเห็นว่า “ล่าสุดในการจัดอันดับมหาวิทยาลัยทั่วโลก ซึ่งมหาวิทยาลัยของไทยไม่ติดในอันดับที่จัด ในความเห็นของผมว่าการจัดอันดับยังคงเป็นที่ถกเถียงกันอยู่ทั่วโลกในเรื่องหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการจัดอันดับ ล่าสุดผมเพิ่งกลับมาจากการประชุมที่ประเทศฝรั่งเศส ซึ่งในที่ประชุมได้พูดถึงการจัดอันดับว่าเป็นการจัดที่เน้นไปที่บางเรื่อง เช่น วัตถุดิบวิจัยด้านความรู้ใหม่ และเผยแพร่ความรู้เหล่านี้ในรูปแบบความรู้สาธารณะ จากนั้นก็สร้างดัชนีมาชี้วัด ซึ่งดัชนีเหล่านี้แท้จริงแล้วเป็นเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น ทั้งนี้หน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาไม่ได้มีเพียงการมุ่งสร้างองค์ความรู้ใหม่ แต่หน้าที่หลักของมหาวิทยาลัยคือ การผลิตบัณฑิต แล้วทำไมจึงไม่เอาคุณภาพในการผลิตบัณฑิตมาวัดกัน อย่างไรก็ตามคำถามด้วยว่าอะไรคือสิ่งที่เรียกว่าคุณภาพการสอน ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับคุณภาพของบัณฑิต โดยเฉพาะเรื่องการบริหารวิชาการแก่สังคมก็ถือเป็นเรื่องใหญ่เหมือนกัน ฉะนั้นหลายฝ่ายจึงไม่เห็นด้วยในเรื่องการจัดอันดับและเห็นว่าเกณฑ์ในการจัดยังคงมีความไม่เหมาะสม ซึ่งเกณฑ์ตอนนี้กลับไปเน้นให้กับมหาวิทยาลัยในตะวันตกหรือเป็นมหาวิทยาลัยเก่าแก่ที่มุ่งทำภารกิจบางเรื่อง แต่มหาวิทยาลัยที่ไม่ได้ส่งสมวิชาการเหล่านี้ไว้เป็นเวลานานก็เสียเปรียบและมหาวิทยาลัยขนาดเล็กก็เช่นกัน อย่างนั้นสิ่งที่ต้องการกันอยู่ตอนนี้คือ ควรให้มีการปฏิรูปการจัดอันดับเพราะว่าวิธีเดิมนั้นใช้ไม่ได้ แล้วมันทำให้ไม่เกิดการสะท้อนความจริง”

“ดังนั้น ถ้าจะมาพูดในเรื่องที่ว่ามหาวิทยาลัยของไทยไม่ติดอันดับเลย ผมคิดว่าหากเป็นอย่างนี้ก็คงจะไม่ติดอันดับไปอีกนาน ถ้ามีการวัดด้วยเกณฑ์แบบนี้ ดังนั้นความพยายามที่ควรทำคือ มหาวิทยาลัยจะหาอย่างไรให้การจัดอันดับสามารถสะท้อนสภาพเหล่านี้ของมหาวิทยาลัยออกมาได้ ซึ่งการประชุมเรื่องนี้ที่ประเทศฝรั่งเศสก็เป็นที่ถูกเถียงกันอย่างรุนแรง มีถึงขนาดที่พูดกันว่า เรื่องนี้เป็นโรคร้าย นำเข้ามาก็มีแต่จะทำลายสถาบันอุดมศึกษา เพราะไม่ควรจะวัดกันที่เรื่องเดียว แต่อีกหลายคนก็บอกว่าจะทำให้เกิดความสมบูรณ์นั้นเป็นไปไม่ได้ ถึงอย่างไรก็ต้องวัดด้วยเกณฑ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ถ้าไม่สมบูรณ์ก็ควรทำให้สมบูรณ์ หากวัดเพียงเท่านี้แต่พวกคุณก็ยังไม่เข้าเกณฑ์ซึ่งหมายความว่าอย่างไร”

และนี่คือมุมมองของศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสุอาน อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะผู้คร่ำหวอดในวงการศึกษ

“ปัญหาอย่างแรกคือ ปัญหาเรื่องครู เรามีปัญหาเรื่องคุณภาพของครูและขาดแคลนครูในบางสาขาวิชา ซึ่งการขาดแคลนนี้ยังส่งผลกระทบต่อถึงผลลัพธ์ทางการเรียนของเด็กทำให้แย่ลงไปด้วย จะเห็นได้ชัดว่าถ้าไม่แก้ปัญหานี้ การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติก็จะเกิดขึ้นไม่ได้ ด้วยเหตุที่ว่า 1. โรงเรียนจำนวนหนึ่งขาดแคลนครูอย่างนี้ต่อให้พัฒนาอย่างไรก็พัฒนาไม่ขึ้น 2. เรื่องคุณภาพของครูนั้น ถ้าหากครูที่มีคุณภาพไม่เพียงพอแล้วเราไม่เร่งแก้ปัญหานี้จะทำให้เป็นปัจจัยที่จะขัดขวางการนำไปสู่การปฏิบัติตามนโยบายได้”

เรียนรู้..."กรณีศึกษา: ร้านหนังสือใหม่มหาวิทยาลัย"

กรณีศึกษา: ร้านหนังสือใหม่มหาวิทยาลัย

นพพร เรืองสกุล

ที่มาจากบทความ: <http://thaidialogue.wordpress.com>

เรื่องนี้เขียนขึ้นใหม่จากตัวอย่างที่ใช้ในการบรรยาย (จัดโดย
สภาคณาจารย์ มหาวิทยาลัยศิลปากร) เมื่อ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๖

Feasibility Study มาจากคราวบรรยายให้สถาบันคลังสมอง
ของชาติ ในหัวข้อ University Finance ปี ๒๕๕๓ เพื่อชักชวนให้
มหาวิทยาลัยทั่วประเทศ ทำตนเป็นศูนย์หนังสือให้กับจังหวัดที่ตน
ตั้งอยู่ นอกจากนี้ร้านหนังสือยังให้ประโยชน์อื่นอีกหลายต่อ คือ

- ได้รายได้
- ได้ที่ฝึกงานหรือทำงานบางเวลาของนักศึกษา
- ได้ที่ขายผลงานของอาจารย์และคณะ (ทั้งที่เป็นหนังสือ
และสินค้าอื่น)
- ได้แหล่งความรู้เพื่อนักศึกษา และ
- ได้บริการสังคม วาระแห่งชาติว่าด้วยการอ่าน ไม่ได้ผล
ถ้าไม่มีร้านหนังสือดีๆ ทั่วประเทศ

นพพร เรืองสกุล

มีความเข้าใจ (ผิดๆ) ว่า นักศึกษาไม่อ่านหนังสือ และยืนยัน
จากการศึกษาที่จ้างบริษัทฯ ภายนอก ทำขึ้นมาเป็นรายงานเล่มโต
ว่าเปิดร้านหนังสือขาดทุน ความเข้าใจนี้ขัดกับที่ตาเห็น ร้านหนังสือ

ของศูนย์หนังสือจุฬาฯ ไม่ว่าจะที่สยามสแควร์ ศาลาพระเกี้ยว
ม.นเรศวร ม.แม่ฟ้าหลวง นักศึกษาแน่น ที่มหาวิทยาลัยศิลปากร
วังท่าพระ ก็คึกคัก คนอยากซื้อรายงาน ก็เลยไม่คิดเปิดร้านหนังสือ
ส่วนคนไม่เชื่อลงมือทำตัวเลข เพื่อขออนุมัติดำเนินการ เป็นการทำให้
พิสูจน์ความเชื่อและรายงานเดิมไปพร้อมกัน ในใจก็คิดว่า เอาเถอะ
ถ้าทำแล้วไม่ได้กำไรเป็นบาทเป็นสตางค์ ก็ไม่ว่ากัน ขอแค่ไม่ขาดทุน
ก็ได้กำไรแล้ว เป็นกำไรไม่เป็นตัวเงินมากมายหลายข้อ ให้ช่วยไล่ดู
ประมาณการที่คิดหมดทั้ง ค่าเช่า ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าเสื่อม จะเห็นว่า

**กรณีที่ ๑ ขายแต่หนังสือและนิตยสาร กำไร ๕ ปี ก็ยังขาดทุน และไม่มียกย่องว่าขาดทุนจะลดลง-ยืนยันรายงานเล่มโตที่ว่ามาแล้ว
แต่ไม่มีร้านหนังสือที่ไหนขายแต่หนังสือ**

Case 1					
	1	2	3	4	5
รายได้					
ค่าขายหนังสือ	4.80	7.02	9.78	10.07	10.37
ค่าขายนิตยสาร	1.20	1.76	2.44	2.52	2.59
รวมรายได้	6.00	8.78	12.22	12.59	12.97
ค่าใช้จ่าย					
ต้นทุนขายหนังสือและนิตยสาร	4.98	7.28	10.14	10.45	10.76
ค่าใช้จ่ายในการบริหารระบบร้าน	0.10	0.14	0.20	0.20	0.21
สินค้าสูญหายและเสียหาย	0.81	0.83	0.96	0.99	1.02
เงินเดือนและค่าตอบแทน	0.34	0.34	0.35	0.36	0.36
ค่าใช้จ่ายในการตลาดและอื่นๆ	0.81	0.94	1.09	1.13	1.16
ค่าเช่า	0.48	0.48	0.48	0.48	0.48
รวมค่าใช้จ่าย	7.51	10.02	13.22	13.60	13.99
กำไรขาดทุนก่อนหักค่าเสื่อม	-1.51	-1.24	-1.00	-1.01	-1.03
ค่าเสื่อมราคา	0.75	0.75	0.75	0.75	0.75
กำไรขาดทุนสุทธิ	-2.26	-1.99	-1.75	-1.76	-1.77

กรณีที่ ๒ ขายเครื่องเขียนและอุปกรณ์ด้วย ตัวเลขดีขึ้นแต่ยังใช้ไม่ได้ เพราะใน ๕ ปี ก็ยังไม่คืนทุน

Case 2					
	1	2	3	4	5
รายได้					
ค่าขายหนังสือ	4.80	7.02	9.78	10.07	10.37
ค่าขายนิตยสาร	1.20	1.76	2.44	2.52	2.59
ค่าขายเครื่องเขียนและอุปกรณ์	7.20	7.42	7.64	7.87	8.10
รวมรายได้	13.20	16.19	19.86	20.46	21.07
ค่าใช้จ่าย					
ต้นทุนขายหนังสือและนิตยสาร	4.98	7.28	10.14	10.45	10.76
ต้นทุนขายเครื่องเขียนและอุปกรณ์	6.12	6.30	6.49	6.69	6.89
ค่าใช้จ่ายอื่น	2.86	3.13	3.55	3.64	3.73
รวมค่าใช้จ่าย	13.96	16.72	20.19	20.77	21.38
กำไรขาดทุนก่อนหักค่าเสื่อม	(0.76)	(0.53)	(0.33)	(0.32)	(0.31)
ค่าเสื่อมราคา	0.75	0.75	0.75	0.75	0.75
กำไรขาดทุนสุทธิ	(1.51)	(1.27)	(1.07)	(1.07)	(1.06)

กรณีที่ ๓ เพิ่มสินค้าประเภทสินค้าติดตรามหาวิทยาลัย และของที่ระลึก ได้ผลตรงที่ขาดทุนเหลือน้อยลงมากแต่ก็ยังไม่ได้ อย่างน่าพอใจ

Case 3					
	1	2	3	4	5
รายได้					
ค่าขายหนังสือ	4.80	7.02	9.78	10.07	10.37
ค่าขายนิตยสาร	1.20	1.76	2.44	2.52	2.59
ค่าขายเครื่องเขียนและอุปกรณ์	7.20	7.42	7.64	7.87	8.10
ค่าขายสินค้าตรามหาวิทยาลัยและของที่ระลึก	1.44	1.48	1.53	1.57	1.62
รวมรายได้	14.64	17.67	21.39	22.03	22.69
ค่าใช้จ่าย					
ต้นทุนขายหนังสือและนิตยสาร	4.98	7.28	10.14	10.45	10.76
ต้นทุนขายเครื่องเขียนและอุปกรณ์	6.12	6.30	6.49	6.69	6.89
ต้นทุนขายสินค้าตรามหาวิทยาลัยและของที่ระลึก	0.94	0.96	0.99	1.02	1.05
ค่าใช้จ่ายอื่น	2.86	3.13	3.55	3.64	3.73
รวมค่าใช้จ่าย	14.90	17.68	21.18	21.80	22.43
กำไรขาดทุนก่อนหักค่าเสื่อม	(0.26)	(0.01)	(0.21)	(0.23)	(0.26)
ค่าเสื่อมราคา	0.75	0.75	0.75	0.75	0.75
กำไรขาดทุนสุทธิ	(1.01)	(0.75)	(0.54)	(0.52)	(0.49)

กรณีที่ ๔ เติมนสินค้าพวกเครื่องแบบนักศึกษา แคมด้วยการให้ปิดร้านค้าแฟ แบบขอส่วนแบ่งรายได้ คราวนี้ได้ผลไปรอดใน ๕ ปี

Case 4					
	1	2	3	4	5
รายได้					
ค่าขายหนังสือ	4.80	7.02	9.78	10.07	10.37
ค่าขายนิตยสาร	1.20	1.76	2.44	2.52	2.59
ค่าขายเครื่องเขียนและอุปกรณ์	7.20	7.42	7.64	7.87	8.10
ค่าขายสินค้าตรามหาวิทยาลัยและของที่ระลึก	1.44	1.48	1.53	1.57	1.62
ค่าขายเครื่องแบบนักศึกษา	2.00	2.06	2.12	2.19	2.25
ส่วนแบ่งกำไรร้านค้าแฟและร้านถ่ายเอกสาร	0.07				
รวมรายได้	16.64	19.73	23.51	24.21	24.94

Case 4 (ต่อ)					
	1	2	3	4	5
ค่าใช้จ่าย					
ต้นทุนขายหนังสือและนิตยสาร	4.98	7.28	10.14	10.45	10.76
ต้นทุนขายเครื่องเขียนและอุปกรณ์	0.12	6.30	6.49	6.69	6.89
ต้นทุนขายสินค้าดรามหาวิทยาลัยและของที่ระลึก	0.94	0.96	0.99	1.02	1.05
ต้นทุนขายเครื่องแบบนักศึกษา	1.60	1.65	1.70	1.75	1.80
ค่าใช้จ่ายอื่น	2.86	3.13	3.55	3.64	3.73
รวมค่าใช้จ่าย	16.50	19.33	22.88	23.55	24.23
กำไรขาดทุนก่อนหักค่าเสื่อม	0.14	0.41	0.63	0.67	0.71
ค่าเสื่อมราคา	0.75	0.75	0.75	0.75	0.75
กำไรขาดทุนสุทธิ	(0.61)	(0.34)	(0.12)	(0.08)	(0.04)

เมื่อตัดสินใจเปิดดำเนินการจริง ปีแรกเจอน้ำท่วมใหญ่ให้ต้องปิดไปหลายเดือน ก็เลยขาดทุนมากกว่าที่ประมาณการไว้ ปีที่ ๒ ตัวเลขขาดทุนใกล้เคียงกับที่ประมาณการไว้ หวังว่าปีที่ ๓ จะดีเท่าประมาณการหรือดีกว่าประมาณการ

Actual	1	2
ยอดขาย A	3.61	1.77
ยอดขาย B	2.26	2.45
ยอดขาย C	4.00	5.53
ยอดขาย D	0.91	2.20
รายได้ค่าเช่าร้านกาแฟ (1)		0.48
รวมยอดขาย	10.78	12.43
ต้นทุนขาย A	3.16	1.62
ต้นทุนขาย B	1.77	1.88
ต้นทุนขาย C	2.83	3.88
ต้นทุนขาย D	0.59	1.42
รวมต้นทุนขาย	8.34	8.80
กำไรขั้นต้น A	0.45	0.15
กำไรขั้นต้น B	0.50	0.57
กำไรขั้นต้น C	1.17	1.65
กำไรขั้นต้น D	0.31	0.78
รวมกำไรขั้นต้น	2.44	3.62
ค่าใช้จ่ายพนักงาน*	1.33	1.49
ค่าเสื่อมราคาทรัพย์สิน/การลงทุน	1.24	1.27
ค่าลิขสิทธิ์ใช้ M-Book		0.04
ค่าเช่าร้าน	0.49	0.49
Total Fixed Cost	3.05	3.27
กำไร after Fixed cost	-0.61	-0.12
OT	0.02	0.04
ค่าไฟฟ้า	0.39	0.32
ค่าน้ำปะปา	0.00	0.00
ค่าโทรศัพท์	-	0.00
ค่าทำความสะอาด	0.12	0.12
ค่าวัสดุอุปกรณ์ของร้าน	0.08	0.10
ค่าใช้จ่าย (วัสดุสิ้นเปลือง)***	0.02	0.16
Total Variable Cost	0.63	0.73
Total Cost (Fixed + Variable)	3.68	4.00
กำไรสุทธิ	-1.24	-0.37

หมายเหตุ: A • สินค้าฝากขายภายใน B • สินค้าฝากขายภายนอก
C • สินค้าส่งมัต D • สินค้าส่งเพ่ง

ปัจจัยให้งานสำเร็จ คือ

ผู้จัดการร้านเก่ง สินค้าคุณภาพดี แบบสวยงาม น่าซื้อ
น่าใช้ มีทุกช่วงราคาตามความต้องการ

นโยบายของฝ่ายบริหารช่วยคือ ให้ทุกคนที่จะนำของฝากของขวัญของที่ระลึกไปให้คนต่างมหาวิทยาลัย ทั้งในและต่างประเทศ ต้องซื้อสินค้าติดตราและของที่ระลึกจากที่นี่ เมื่อสินค้าคุณภาพดี น่าพอใจ นโยบายที่ว่าจึงไม่มีใครต่อต้าน คณะต่างๆ ร่วมมือนำ “สินค้า” ของคณะมาร่วมขาย เพราะขายได้และได้เงินค่าขายตามกำหนด **ที่สำคัญที่สุด** คือ มีหนังสือให้นักศึกษาและบุคลากรได้ซื้อหา ยังไม่ซื้อจะยืนอ่านในร้านก็ไม่ว่ากัน

นี่เป็นบรรยากาศของร้านหนังสือจริงๆ อย่างที่เห็นได้ในร้านหนังสือใหญ่ๆ ทั่วไป ทั้งที่ศูนย์หนังสือจุฬา สุริวงค์บุคส์ (เชียงใหม่) และแสงโสม (ภูเก็ต) มหาวิทยาลัยไหนสนใจดำเนินการ อาจจะลองเลือกติดต่อขอคำแนะนำ เช่น

- (๑) ศูนย์หนังสือจุฬา (กรณีอยากเป็นเครือข่าย) หรือ
- (๒) ร้านฮาร์โมนี มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา (กรณีสนใจทำเอง ซึ่งศูนย์หนังสือจุฬา บอกว่าไม่ยาก และขอให้ศูนย์บริหารสินทรัพย์ ม.มหิดล ทำเอง)

ขอบคุณศูนย์บริหารสินทรัพย์
ของมหาวิทยาลัยมหิดล สำหรับข้อมูลทั้งหมด

เรียนรู้อุดมศึกษาออสเตรเลีย (๔/๔)

ศาสตราจารย์ นพ.วิจารณ์ พานิช

ที่มาบทความจาก <http://www.gotoknow.org/blogs/posts/508416>

A SYMBOL OF OUR COMMITMENT AND YOURS.

We stand behind our academic quality.
Try our classes before you owe any tuition.
That's the Kaplan Commitment.

ตอน สถาบันอุดมศึกษาเอกชน แสวงหากำไร

ผู้จัดการประชุม 7th Annual University Governance and Regulations Forum เชิญคนจากสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแสวงหากำไร ๑ แห่ง คือ Kaplan Australia มาพูดในการประชุม ๒ ช่วง คือ หัวข้อ Registration of Non Self-Accrediting Institutions and Course Accreditation พูดโดยนักกฎหมายที่เป็นหัวหน้าหน่วย Accreditation and Compliance กับหัวข้อ Developing Steps to Ensure Quality Assurance is Achieved in Partner Institution โดย Prof. Jim Jackson, Vice President Academic Asia Pacific

ผมเพิ่งรู้จัก Kaplan ว่าเป็นบริษัทให้บริการทางการศึกษาที่หลากหลายมาก และดำเนินการในทั่วโลก และจริงๆ แล้วเขาเป็นส่วนหนึ่งของ บริษัท วอชิงตัน โพสต์ ที่มีหนังสือพิมพ์นิวสวิค เป็นส่วนหนึ่ง ที่เวลานี้รายได้จากธุรกิจการศึกษาเท่ากับ ๒.๖๔ พันล้านเหรียญ มากกว่าครึ่งหนึ่งของรายได้บริษัททั้งหมดที่ประกอบด้วยธุรกิจหลัก ๔ ด้าน คือ หนังสือพิมพ์และนิตยสาร ทวี เคเบิล และการศึกษา

ความสามารถของ Kaplan ก็คือ ต้องฝ่าด่านการตรวจสอบทางคุณภาพนานาชาติให้ได้ในประเทศที่ตนเข้าไปประกอบธุรกิจ โดยทำงานร่วมกับพันธมิตรทางธุรกิจในประเทศนั้นๆ โดยผมฟังแล้วสรุปกับตนเองว่า Kaplan เก่งด้านระบบประกันคุณภาพ

ที่สามารถจัดการให้ผ่านด้านตรวจ (Accreditation) ของประเทศที่ตนเข้าไปดำเนินกิจการ และเก่งในการหาพันธมิตรดำเนินการในพื้นที่หรือประเทศนั้นๆ

ผมได้เข้าใจกระแสของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแสวงหากำไรว่าเป็นกระแสธุรกิจข้ามชาติที่กลไกกำกับดูแลอุดมศึกษาของแต่ละประเทศจะต้องรู้จัก และมีวิธีการกำกับดูแลคุณภาพอย่างได้ผล โดยน่าจะเน้นมุมมองเชิงบวก ว่าหากเราเข้าใจและรู้จักใช้พลังเชิงบวกของสถาบันเหล่านี้ เราก็จะสร้างความเป็นนานาชาติหรือโลกาภิวัตน์ของคนไทยได้ดีขึ้นโดยใช้กลไกของธุรกิจอุดมศึกษาข้ามชาติเหล่านี้ ซึ่งมองอีกมุมหนึ่งเป็นการเล่นกับไฟ

ทำให้ผมเข้าใจมหาวิทยาลัยเนชั่นว่าน่าจะสอดคล้องกับการที่ บริษัท วอชิงตัน โพสต์ หันมาทำธุรกิจ บริษัท Kaplan “เป็น Corporate University ในรูปแบบหนึ่ง”

จากคำบรรยายของ Prof. Jim Jackson ผมรับรู้ด้วยความตกใจว่า ในสิงคโปร์มีสถาบันการศึกษาเอกชนถึง ๑ พันแห่ง มีนักศึกษา ๑ แสนคน และในช่วง ๒ ปีที่ผ่านมาก็เจ๊งกันไปมาก เพราะการแข่งขันสูง และทางรัฐบาลสิงคโปร์ก็ตรวจสอบเข้มงวด

ผมได้เข้าใจว่า ประเทศต้องมีระบบกำกับดูแล ให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนให้บริการการศึกษาที่มีคุณภาพจริงๆ โดยมีกลไกกำกับตรวจสอบคุณภาพของบัณฑิตที่แม่นยำ นี่คือข้อท้าทายต่อประเทศไทย ที่หลายกรณีผู้มีอิทธิพลเป็นเจ้าของ

มหาวิทยาลัยเอกชนแสวงหากำไรและใช้กลยุทธ์หลากหลายด้านจัดการศึกษาที่ต่อคุณภาพ โดยผู้เข้าเรียนไม่ได้ต้องการความรู้ แต่ต้องการปริญญา เพื่อสถานะทางสังคม

“ผมได้เข้าใจว่า ประเทศต้องมีระบบกำกับดูแล ให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนให้บริการการศึกษาที่มีคุณภาพจริงๆ โดยมิกลไกว่ากับตรวจสอบคุณภาพของบัณฑิตที่แม่นยำ นี่คือข้อท้าทายต่อประเทศไทย”

ตอน ความเชื่อมโยงกับสังคม

มหาวิทยาลัยไม่ว่าในประเทศใด มีจุดแข็งและจุดอ่อนอยู่ที่วิชาการ เรามุ่งสร้างสรรค์วิชาการ ต้องการสมาธิแน่วแน่อยู่กับการสร้างสรรค์และถ่ายทอดความรู้ ความรู้จริง รู้ลึก รู้เชื่อมโยงคือจุดแข็งของเรา แต่ความเข้มแข็งทางวิชาการนั้นเองกลายเป็นจุดอ่อน เพราะเรามุ่งอยู่เฉพาะที่วิชาความรู้ไม่เชื่อมโยงกับสังคม มหาวิทยาลัยทั่วโลกจึงมีความเสี่ยงที่ความห่างเหินกับสังคม หรือชีวิตจริงของผู้คน

ผมเดาว่า นี่คือที่มาของการก่อตั้ง Engagement Australia ซึ่งตั้งขึ้นมาทำหน้าที่ส่งเสริมความเชื่อมโยงระหว่างมหาวิทยาลัยกับชุมชน (Community Engagement) เป็นองค์กรที่สมาชิกจ่ายค่าสมาชิกรายปี มีมหาวิทยาลัยออสเตรเลีย ๒๕ แห่งเป็นสมาชิก จากจำนวนมหาวิทยาลัยทั่วประเทศ ๓๙ แห่ง

ลองอ่าน Charter ของ Engagement Australia ที่นี่* จะเห็นว่าเขามีวัตถุประสงค์กว้างขวาง โดยเฉพาะหลักการของ Engagement 9 ข้อที่ระบุไว้ มหาวิทยาลัยไทยน่าจะทำได้ทำความเข้าใจ และปรับใช้กับสถานการณ์ไทย

ผมได้บันทึกการค้นอินเทอร์เน็ท ทำความเข้าใจเรื่องความเชื่อมโยงระหว่างมหาวิทยาลัยกับสังคมไว้ในบันทึกชุดเรียนรู้อุดมศึกษาออสเตรเลียตอนที่ ๑ ที่นี่ และเมื่อได้คุยกับ Dr.Diana Whitton แห่ง University of Western Sydney ซึ่งเป็น Chair of the Scholarship Committee ก็รู้สึกว่า Engagement Australia ไม่แข็งแรงนัก และทำงานเน้น Community Engagement เป็นหลัก ผมได้ถามว่าเขา Engage กับ Industry ได้แค่ไหน เขาบอกว่าทางภาคอุตสาหกรรมไม่สนใจ

* ที่มา : <http://engagementaustralia.org.au/>

ที่มหาวิทยาลัย โวลลิงท็อง เขาพูดเรื่อง Community Engagement ว่าเขาตีความคำว่า Community กว้าง หมายถึง ทั้ง Local Community, National Community ไปจนถึง Global Community เขาจึงมีวิทยาเขตที่นครดูไบ

อย่างไรก็ตาม ผมมีความเห็นว่าเรื่อง Engagement เป็นเรื่องใหญ่มากสำหรับมหาวิทยาลัยที่จะต้องเอาใจใส่สร้างพลัง Engagement ในหลายมิติทั้ง Student Engagement, Staff Engagement, Community Engagement และ Industry Engagement แต่ละมหาวิทยาลัยต้องศึกษาตีความคำว่า Engagement เองเอง เพื่อหาทางใช้พลังของมัน เพื่อการดำรงอยู่อย่างมีคุณค่าของมหาวิทยาลัย

ตอน Academic Board

ในการประชุม 7th Annual University Governance and Regulations Forum วันแรก มีเรื่อง Defining the Role of Academic Boards in Decision Making เสนอโดย Associate Professor Peter McCallum, Chair of the Academic Board, The University of Sydney ฟังแล้วสรุปได้ว่ายังไม่มีรูปแบบของสภาวิชาการที่เป็นมาตรฐานตายตัว

หลักการที่สำคัญอย่างหนึ่ง คือ การแยก Corporate Governance กับ Academic Governance ออกจากกันและ Corporate Governance ต้องคอยช่วยปกป้องให้ Academic Governance มีอิสระหรือ Academic Freedom คือ เป็นการกำกับกันอยู่ในวงวิชาการ ไม่โดนฝ่ายการเมือง หรือฝ่ายศาสนา (ในกรณียุโรปสมัยก่อน) เข้ามาสั่งการ ซึ่งก็หมายความว่ามีการกำกับดูแลมาตรฐานวิชาการกันเองในวงวิชาการ และกลไกนั้นคือ Academic Board (สภาวิชาการ)

ซึ่งก็แปลว่า สภาวิชาการต้องมีกลไกปรับเปลี่ยน “มาตรฐานวิชาการ” ให้เหมาะสมยุคสมัย รวมทั้งให้มีคุณภาพวิชาการ ความยากอยู่ที่สภาวิชาการต้องทำหน้าที่อยู่ในสภาพความเป็นจริงของโลก ของสังคม และของวิชาการ ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว วิชาการบางเรื่องที่ดีที่สุด ทันสมัยที่สุดในวันนี้ อาจล้าสมัยในป็นหน้าก็เป็นไปได้

เมื่อดูในกฎหมาย TEQSA ของออสเตรเลียเห็นได้ชัดเจนว่า กฎหมายระบุกรอบคุณภาพและเงื่อนไขของการจัดการคุณภาพ ของวิชาการไว้ชัดเจน และมอบอำนาจการจัดการให้แก่ฝ่าย บริหาร และแก่ Academic Board ให้ทำหน้าที่จัดการคุณภาพ วิชาการของมหาวิทยาลัยเขายกกว่าการจัดการคุณภาพวิชาการ เป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ที่ซับซ้อนในวงการวิชาการเองและ กับนักศึกษา

แต่ผมมองว่า Academic Board ต้องทำงานซับซ้อนกว่า นั้น ไม่จำกัดวงอยู่เฉพาะในวงวิชาการ และวงนักศึกษาเท่านั้น ต้องเชื่อมออกไปสู่วง “ผู้ใช้” ผลิตผลของมหาวิทยาลัยหรืออาจ เรียกว่า วง Demand-Side ด้วย โดยที่เป็นความสัมพันธ์แบบ ที่ละเอียดอ่อน ทั้งรับฟัง และสงวนความอิสระในการตัดสินใจ

Academic Board ต้องทำงานเพื่อรักษา คุณภาพ ความน่าเชื่อถือ (Integrity) และความเป็นอิสระทางวิชาการ โดยในขณะเดียวกัน ก็ต้องตอบสนองความต้องการของสังคม หรือที่เรียกว่า University Social Responsibility

ผมค้นบันทึกระหว่างนั่งฟัง Session นี้ หาบันทึกความ ในใจที่เพิ่งแวบขึ้น จากการฟังได้ข้อความดังนี้ “Acad Bd ทำหน้าที่เลือกกฎ vs ทำหน้าที่สร้างกระบวนการให้เกิด ความร่วมมือกันสร้างคุณภาพวิชาการ Shared influence สภาวิชาการ > 50% จากบุคคลภายนอก **ใช้ทำอะไร เป็นหลัก? ผลักวิชาการสู่สังคม? ผลักวิชาการสู่ขอบฟ้าใหม่? กำกับคุณภาพ? คิดระบบจัดการการพัฒนาวิชาการ”

ผมไม่ทราบว่ สภาวิชาการของมหาวิทยาลัยต่างๆ ของไทย มีองค์ประกอบอย่างไร ทราบแต่ว่าของต่างประเทศกว่าครึ่งเป็น บุคคลภายนอก

ผมลองค้นใน Google ด้วยคำว่า Academic Board พบ เรื่องราวมากมายของหลากหลายมหาวิทยาลัย ที่เปิดเผยกลไก การทำงานของ Academic Board ของเขาไว้ เช่น ของ University of Sydney ที่นี่ ซึ่งเขามีคู่มือของสมาชิกบอร์ดไว้ ด้วยที่นี่

ผม AAR กับตัวเองว่า วงการอุดมศึกษาไทยน่าจะมี กระบวนการพัฒนาสภาวิชาการอย่างเป็นระบบ

ตอน AAR

“การประชุม 7th Annual University Governance and Regulations Forum เน้นร่วมกันทำความเข้าใจระบบกำกับดูแล ของรัฐบาลกลาง ที่มหาวิทยาลัยจะต้องดำรงอยู่ให้ได้ และจะต้อง ดำรงสถานะ Self-Regulating ไว้อย่างสุดฤทธิ์ เพื่อการทำหน้าที่ มหาวิทยาลัยให้แก่สังคม”

ผมไปออสเตรเลียคราวนี้วัตถุประสงค์หลักคือ ไปร่วม การประชุม 7th Annual University Governance and Regulations Forum การเดินทางไปร่วมประชุมจัดโดยสถาบัน คลังสมองของชาติ มีผู้ร่วมเดินทางไปร่วมประชุม ๑๒ คน เป็นคนสถาบันของคลังสมอง ๕ คน อีก ๗ คน แบ่งเป็นกรรมการ สภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ ๓ คน และเป็นผู้บริหารใน มหาวิทยาลัย ๔ คน ผู้อาวุโสที่สุดคือ ศ.นพ.กระแส ชนวงษ์ศ์ อดีต รมต. ๔ กระทรวง และเวลานี้เป็นนายกสภามหาวิทยาลัย ๓ แห่ง คือ ม.นราธิวาสฯ, มน., และสถาบันเทคโนโลยีปัญญาภิวัตน์ รองลงมาคือ ผม ถัดไปคือ คุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์ กรรมการ สภา มวล. และสถาบันก้นตันา

เป้าหมายของผมในการเดินทางไปประชุมคราวนี้ก็เพราะ สดช. ชวน และผมก็อยากไปเห็นว่าในต่างประเทศ โดยเฉพาะที่ ออสเตรเลีย เขามีวิธีคิดหรือหลักการ และหลักปฏิบัติ เกี่ยวกับการกำกับดูแลมหาวิทยาลัยอย่างไร และเนื่องจากในกำหนดการ มีการไปเยี่ยมชมกิจการของมหาวิทยาลัยแคนเบอร์ราด้วย ผมอยากไปเห็นการดำเนินการของมหาวิทยาลัยในออสเตรเลียมาก เพราะไม่เคยไปเยี่ยมเลย ยกเว้นที่ Adelaide เมื่อกว่า ๑๐ ปี มาแล้ว

สิ่งที่ได้รับมากเกินคาดคือ ได้ไปเยี่ยมชมมหาวิทยาลัยซิดนีย์ และมหาวิทยาลัยโวลลองกอง ได้รู้จักมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนา พื้นที่ (Regional University) และรู้ว่าสถาบันอุดมศึกษาที่เป็น ธุรกิจค้ากำไรข้ามชาติ เขาทำงานอย่างไร

สิ่งที่ไม่ได้ คือ ไม่ได้ไปเยี่ยมชมกิจการของมหาวิทยาลัยแคนเบอร์รา เพราะทีม ๔ คน เปลี่ยนแผนไปซิดนีย์แทน ได้แก่ ศ.ดร.ปิยะวัติ บุญ-หลง หัวหน้าทีม ดร.นงเยาว์ เปรมกมลเนตร รองหัวหน้าทีม รศ.ดร.กนต์ธร ชำนิประศาสน์ คณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์ และผมทำให้ได้เยี่ยมชมมหาวิทยาลัยซิดนีย์ และวอลลองกอง ดังกล่าวแล้ว

สิ่งที่ได้มากเกินคาดอีกอย่างหนึ่ง คือ ได้เรียนรู้วิธีการจัดการของมหาวิทยาลัยเอง ที่รวมตัวกันทำงานสร้างสรรค์เชิงระบบให้แก่บ้านเมือง และในขณะเดียวกัน ก็เป็นการสร้างความเข้มแข็งและความน่าเชื่อถือของมหาวิทยาลัยในสายตาของสาธารณชนด้วย คือ Engagement Australia วิธีการแบบนี้สถาบันอุดมศึกษาไทยยังไม่ได้ทำ

สิ่งที่ได้เรียนรู้เต็มตามที่หวังคือ วิธีการกำกับดูแลอุดมศึกษาของรัฐบาลกลางออสเตรเลีย ผ่านการออกกฎหมาย TEQSA เพื่อควบคุมคุณภาพ ผมเดาว่าเป้าหมายหลักคือ สถาบันกลุ่มที่ไม่ใช่มหาวิทยาลัย มีจำนวนมากกว่า ๑๕๐ แห่ง และเพิ่มจำนวนขึ้นเรื่อยๆ หรือผมเดาว่า เป็นการรับมือกับธุรกิจอุดมศึกษาคำกำไรข้ามชาตินั่นเอง ส่วนนี้เข้าใจว่าทางการไทยเรายังไม่ตระหนักในความท้าทายใหม่

การประชุมไม่ลงไปเรื่อง การกำกับดูแลส่วนของสภามหาวิทยาลัย คนที่มาประชุมดูจะเป็นผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ ไม่ใช่กรรมการสภามหาวิทยาลัย บรรยาการของการประชุมจึงต่างจากการประชุม AGB ที่ผมเคยไปตั้งเล้าไว้ที่นี่ การประชุมของ AGB เน้นเพื่อให้ความรู้แก่กรรมการ

สภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นคนที่ไม่คุ้นเคยกับการดำเนินการภายในมหาวิทยาลัย ส่วนการประชุม 7th Annual University Governance and Regulations Forum เน้นร่วมกันทำความเข้าใจระบบกำกับดูแลของรัฐบาลกลางที่มหาวิทยาลัยจะต้องดำรงอยู่ให้ได้ และจะต้องดำรงสถานะ Self-Regulating ไว้อย่างสุดฤทธิ์ เพื่อการทำหน้าที่มหาวิทยาลัยให้แก่สังคม

จากการประชุมและการดูงาน ผมอ่านระหว่างบรรทัด นำมาตีความบันทึกออก ลปรร. ในบล็อก ได้ถึง ๑๒ บันทึก ถือเป็นเก็บเกี่ยวความรู้เอามาทำหน้าที่ส่งเสริมพัฒนาการอุดมศึกษาของชาติ เป็นการทำหน้าที่แบบไม่มีหน้าที่อย่างเป็นทางการ

“สิ่งที่ได้มากเกินคาดอีกอย่างหนึ่ง คือ ได้เรียนรู้วิธีการจัดการของมหาวิทยาลัยเองที่รวมตัวกันทำงานสร้างสรรค์เชิงระบบให้แก่บ้านเมือง และในขณะเดียวกัน ก็เป็นการสร้างความเข้มแข็งและความน่าเชื่อถือของมหาวิทยาลัยในสายตาของสาธารณชนด้วย คือ Engagement Australia วิธีการแบบนี้สถาบันอุดมศึกษาไทยยังไม่ได้ทำ”

ส่งเสริมกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา

ศาสตราจารย์พิเศษภาวิช ทองโรจน์ ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ กล่าวในการเปิดการประชุมวิชาการนานาชาติ เรื่อง “Internationalization of Education Reform and the TQF” ณ ห้องแกรนด์บอลรูม โรงแรมเซ็นจูรี่พาร์ค ว่าโครงการความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากับสหภาพยุโรปเรื่อง “Tuning Educational Structures to the Internationalization” เป็นโครงการที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาหรือที่เรียกว่า TQF (Thai Qualifications Framework) ไปสู่สากล โดยมุ่งเทียบเคียงกับนานาชาติการจัดทำมาตรฐานคุณวุฒิสายมาตรฐานการออกแบบหลักสูตร การกำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ (Learning Outcomes) ของผู้เรียน มาตรฐานการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการวัดและประเมินผลอย่างเป็นระบบ

ทั้งนี้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ดำเนินการจัดทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งประกาศใช้อย่างเป็นทางการมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๒ เพื่อรวมพลังผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารคณาจารย์จากสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ องค์กรวิชาชีพ ผู้ใช้บัณฑิต นักศึกษา รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องได้เข้ามา ร่วมกันกำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามบริบทของสังคมและเทียบได้กับบัณฑิตในระดับสากล โดยที่สถาบันอุดมศึกษายังคงมีอิสระในการพัฒนาทางวิชาการและเพิ่มเติมเอกลักษณ์หรือจุดเด่นของสถาบันตามวิสัยทัศน์พันธกิจได้อย่างอิสระ

“ดังนั้นหลักสูตรแนวใหม่ของสถาบันอุดมศึกษาจึงต้องมุ่งเน้นมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิตเป็นสำคัญและจะต้องมีกลไกในการบริหารจัดการ และปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการสร้าง บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่จะเอื้อให้บัณฑิตพัฒนาตนเองให้มีคุณลักษณะและมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่พึงประสงค์ดังกล่าวได้ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาในฐานะที่เป็นหน่วยงานสนับสนุน และส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาจึงได้วางแผนจัด

กิจกรรมในการส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาดำเนินการตามกรอบ TQF อย่างต่อเนื่องทุกปี โดยความร่วมมือกับนานาชาติ” การประชุมครั้งนี้เป็นการนำเสนอถึงแนวทางการเทียบเคียงมาตรฐานคุณวุฒิสาย และแนวโหม้การจัดการอุดมศึกษาของโลก รวมทั้งการอภิปรายซักถามเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคและบทเรียนที่ได้จากการปฏิรูปอุดมศึกษาของทวีปยุโรปตามข้อตกลง โบโลญญา (Bologna Process) จึงเป็นโอกาสที่สถาบันอุดมศึกษาจะได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ถึงการปฏิรูปอุดมศึกษาของทวีปยุโรปและรับทราบผลการดำเนินการในภูมิภาคอื่นๆ ของโลก อาทิ การพัฒนามาตรฐานผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตลอดจนวิธีการวัด และประเมินผลการจัดทำ Diploma Supplement ซึ่งเป็นเอกสารที่มีข้อมูลการรับรองความรู้ ความสามารถ และทักษะต่างๆ ของบัณฑิต ตลอดจนระบบการจัดการศึกษา ซึ่งมหาวิทยาลัยในต่างประเทศออกให้แก่นักศึกษา ประกอบกับใบปริญญาบัตรและใบ Transcript ซึ่งเป็นโอกาสศึกษาประสบการณ์ และบทเรียนจากการปฏิรูปอุดมศึกษาของทวีปยุโรปเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์กับสถาบันอุดมศึกษาไทยต่อไป

ที่มา: จดหมายข่าวสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๑๗๒ ประจำวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๖

ข่าวประชาสัมพันธ์ >>

หลักสูตรธรรมาภิบาลเพื่อการพัฒนาคณะ (Faculty Governance Programme, FGP)

สถาบันคลังสมองของชาติ มูลนิธิส่งเสริมทบวงมหาวิทยาลัย ขอเชิญสมัครอบรม หลักสูตรธรรมาภิบาลเพื่อการพัฒนาคณะ (Faculty Governance Programme : FGP) หลักสูตรนี้เหมาะสำหรับคณะกรรมการประจำคณะและผู้ที่เกี่ยวข้องในมหาวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์ในการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาท และหน้าที่ของคณะกรรมการประจำคณะในการบริหารงานและพัฒนาศักยภาพของสถาบันอุดมศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งด้านการศึกษา ด้านการวิจัยและพัฒนา และด้านคุณภาพของการอุดมศึกษา ตลอดจนประเด็นท้าทายอุดมศึกษาในปัจจุบันและอนาคต รวมทั้งเสริมสร้างสัมพันธภาพและเครือข่ายความร่วมมือ อันนำไปสู่ความร่วมมือในการดำเนินงานทั้งภายในและระหว่างหน่วยงานที่มั่นคงและยั่งยืน

FGP รุ่น 1 วันที่ 29-30-31 ตุลาคม -1 พฤศจิกายน 2556 ณ ห้องจามจรี 1 โรงแรมปทุมวันปริ้นเซส กรุงเทพฯ พร้อมทั้งการดูงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้การบริหารคณะ **เนื้อหาหลักสูตรปัจจุบัน** ประกอบด้วย

- บริบทและความท้าทายของการศึกษาและอุดมศึกษาในศตวรรษที่ 21
- การบริหารจัดการศึกษาและการพัฒนาหลักสูตร
- บริบทและความสำคัญของกฎหมายสำหรับคณะกรรมการประจำคณะ: คำสั่งทางปกครอง ความรับผิดชอบทางปกครอง แพ่ง และอาญา
- การบริหารและการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของคณะเพื่อสร้างความเป็นผู้นำ
- การพัฒนานิสิต นักศึกษาสู่ความเป็นพลเมืองโลก
- การบริหารการเงินและงบประมาณ
- การบริหารงานวิจัยและผลิตผลงานทางวิชาการสู่ความเป็นเลิศ
- ความเสี่ยงกับการบริหารคณะ
- การบริหารจัดการคณะที่มีประสิทธิภาพเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ค่าลงทะเบียน
28,500 บาท

